

BRASSÓI LAPOK

SZERKESZTŐSÉG, KIADÓHIVATAL, NYOMDA
BRASSÓ, KAPU-ÚTCA 64-66. SZÁM

POLITIKAI NAPILAP

TELEFONSZÁMOK: SZERKESZTŐSÉG 177 és
077 SZÁM - KIADÓHIVATAL 52 és 077 SZÁM

ELŐFIZETÉSI DÍJAK: Brassóban egy hónap 70 lei
negyedévre 180, félre 360, egy évre 680 és 10 lei kézbesítési
díj. - Vidékre postai küldéssel 80, 220, 420 és 800 lei
Külföldre negyedévre 20, félre 720, egész évre 1400 lei

FŐSZERKESZTŐ

SZELE BÉLA dr.

HÍRDETÉSEKET Brassó kivételével kizárólag a PUBLI-
CITÉ RADOR BUKAREST, Strada Berthelot No. 1., vagy annak
fiókjai vesznek fel. APRÓHÍRDETÉSEK közvetlenül a kiadóba
küldendők vagy bármelyik bizományosunk útján is feladhatók

Nem hagyhatjuk

szó nélkül Duca külügyminiszter szenátusi beszédének némely, legalább is mérész állítását. Azt mondta többek közt: »Aláírtuk a békeszerződést és azt betűjében és szellemében egyaránt alkalmazzuk.« Ez nem igaz. Ép az ellenkezője igaz. És ha ezer Duca mondja és száz ezer liberális képviselő tapsol is hozzá, kezünkben a békeszerződéssel, előttünk a kisebbségek jogait szabályozó rendelkezések megszegésének tömeges példáival, szívünkben az éveken át szenvedett bánatnak véres tövisével, a külügyminiszter nyilatkozatának eme részét a valósággal ellentétesnek kell nyilvánítanunk.

A békeszerződés betűje szerint nem szabad különbséget tenni állampolgár és állampolgár közt, de vajjon nem tesz-e különbséget lépten-nyomon? Nem láttuk-e csak legújabbán az utlevélpapama alkalmával, milyen más elbánás, s megítélés alá esik a magyarjaink állam polgár, mint a románjaink? Emezt hivatalból megakadályozták, amazit hivatalból elősegítik a kivándorlásban.

Betű szerint a nem román anyanyelvű román állampolgároknak alkalmas könnyítésekben kellene részesülniök nyelvüknek a bíróságok előtt szóban és írásban való használatát illetőleg, s e nemzeti alkalmatlan nehézségekben részesülniök, sőt írásban egyáltalán nem használhatják az anyanyelvüket.

Betű szerint vallási vagy faji különbség nem válhat hátránnyá egyetlen román állampolgárnak sem különösen a közszolgálatba, a hivatalokba és méltóságokba jutás tekintetében. És mi a valóság? A közszolgálatban állt magyar tisztviselők nagy részét különböző ürügyekkel (amikkel a békeszerződés nem számolt) megfosztották állásuktól, parlamenti jelöltjeink megválasztását megakadályozták, kormányba, vezető pozíciókba kisebb ségi polgárt nem juttattak.

A békeszerződés szerint a kisebbségi állampolgárok a maguk létesítette iskolákban saját nyelvüket szabadon használhatják, a valóságban azonban nem használhatják szabadon: az adminisztráció ügyiratai román nyelven szerkesztendők és több tárgy román nyelven tanítandó.

A betűk azt is mondják, hogy a kisebbségek kulturális céljaira, ahol jelentékeny arányban élnek, méltányos rész fog biztosítani a költségvetésben szereplő közpénzekből. Hát jut magyar nyelvű, vallási vagy jótékony célra csak egy fitying is ezekből a pénzekből?

És hol van a székegy és szász vallási és iskolai autonómia, ami a békeszerződés betűiben szintén bennfoglaltatik?

Duca üres, tartalmatlan, hatásvadászó frázisokkal intézi el a kisebbségi jogokat, holott, mint látjuk, arra volna kötelezve, hogy szó szerint teljesítse azokat. Ha pedig magát a szellemet vizsgáljuk, hogy mennyiben tette magáévá a liberális kormányzat a békeszerződés szelle-

mét, akkor a valóság megtagadása, az erkölcsi kötelességgel való méltatlan játéka még inkább szembetűnik.

A békeszerződés kisebbségi rendelkezésének szelleme az, hogy a legyőzött országokból átcsatolt milliók, az elszakított fajtársak az új imperium alatt ép oly szabadoknak és egyenlőknek érezzék magukat, mint azelőtt és hogy a változásba való belenyugvásuk ne a hatalom kényszerének, hanem a szabadság és egyenlőség kultuszának legyen a következménye. Más szóval az a szelleme, hogy az egyenlő jogokkal felruházott kisebbségi állampolgárok megelégedése és nyugalma egyenlítse ki a legyőzött államok feladott feladatát és szolgáljon az állandó béke biztosítására gyanánt.

Nos, ezt a szellemet a liberális kormány egyáltalán nem vette át, tehát nem is alkalmazhatta. Ellenben, az agrárreformmal, a rekvirálásokkal, az iskolák bezárás-

sával, a nyelvkényszerrel, a kivándorlás előmozdításával, a magyar hivatalnokok nyomorba döntésével s megannyi más megkárosító és elnyomó rendelkezésével ép ezt a szellemet tagadta meg és tetté illuzóriussá.

És ha Duca külügyminiszter Magyarországnak a mi sorsunk iránt való érdeklődését jogtalan beavatkozásnak tekinti is, ez magát azt a tényt, hogy a romániai nemzeti kisebbségek nem részesülnek a békeszerződés által megszabott bánásmódban, meg nem változtatja. S mint-hogy a sérelmek fennállanak, a kormánynak csak egy komoly kötelessége marad, amit, külső beleszólás, beavatkozás nélkül teljesítenie kell: a békeszerződés betűinek és szellemének tényleges alkalmazása.

Ma ezt, bármit mondjon is Duca, a hazai kisebbségek teljesen nélkülözik.

Chamberlain külügyminiszter nem mondja meg, hogy miért nem űritik ki a szövetségesek a kölni zónát

Grey Németországnak a népszövetségbe való belépését sürgeti — Kivonult a munkaspárt az angol parlamentből

LONDON. (A Brassói Lapok tudósítójától.) Az alsóház tegnapi ülésén Fisher liberális képviselő újból szövegbe hozta a kölni zóna kiűritésének kényes kérdését a külpolitikai vita során. Felkérte a külügyminisztert,

ismertesse pontosan azokat az okokat, amelyek arra bírják az angol kormányt, hogy ne űritse ki a kölni zónát.

— Szükséges, — mondotta — hogy az egész világ megtudja ezeket az okokat. Kérdem: végrehajtandó-e a kiűritést az angol kormány, függetlenül Franciaországtól, ha meggyőződött volna arról, hogy Németország az összes lényeges, a békeszerződésben írt feltételeket teljesítette, vagy pedig akkor is még megegyezést keresne a szövetségesekkel annak eldöntésére, hogy a feltételek teljesítve vannak? A liberálisok aggodalommal hallják azt a francia álláspontot, miszerint a kölni zóna kiűritése összefügg az általános biztonság kérdésével.

Az angoloknak nem szabad Kölnben maradni ok, ha meggyőződtek arról, hogy Németország a feltételeket lényegben teljesítette

Azért a kudarcért, amelyet az angol-amerikai egyezmény jelent a franciáknak, nem lehet jóvátenni a kölni zóna megszállásának meghosszabbításával.

Chamberlain nem ad felvilágosítást

Fisher beszéde után Chamberlain külügyminiszter azonnal szólásra emelkedett, hogy válaszoljon a liberális beszédre. Válasza azonban nem volt kielégítő. Szónoki képességeivel talán hatást ért el az angol parlament tagjai előtt, kijelentései azonban semmiesetre sem alkalmasak arra, hogy a világ közvéle-

ményét megnyugtassák. A titokzatos válasza amelyet az angol külügyminiszter adott éppen csak arra jó, hogy a világ közvéleményében csak megerősödjen az a meggyőződés, amely az angol-francia megszálló politikában keresi és találja meg Európa mai gazdasági zűllött ségének és politikai bizonytalanságának okait.

Chamberlain válaszával azzal a megállapítással kezdte, hogy a Fisher által felvetett kérdések rendkívül kényesek, s azokról csak tartózkodóan beszélhet. Kijelenti, hogy a nemzeti politika híve, s örömmel üdvözlí a német kormány újabb lépését, amely nagy lehetőséget nyújt a békére és világbiztonságra, egyben pedig alapja lehet az európai helyzet valódi felépülésének. Az angol kormány a német javaslatoknak a legkomolyabban megfontolja abban a reményben, hogy a boldogtalan múltból a jövő felé vezető utat majd ez a javaslat mutatja meg. Ennek eléréséhez Anglia segítsége és jóakarata nem fog hiányozni.

Fisher interpellációjára érdemben csak annyit válaszolt, hogy a németországi ellenőrző bizottság jelentését csak a szövetségesekkel egyetértésben hozhatja nyilvánosságra. Az angol kormány célja az, hogy Németország mielőbb teljesítse a szerződésben vállalt kötelezettségeit, hogy a megszállott területek nyomodon minél hamarabb felszabaduljanak. Mindenekfelett azonban a biztonság kérdését mindennél fontosabbnak tartja.

Kizártak egy munkaspárti képviselőt

Chamberlain külügyminiszter beszéde közben Kirkwood munkaspárti képviselő több szór közbeszólt, mire az elnök néhány rendre

A lej Zürichben nyitáskor 2.59 és fél

MODERN MOZGÓ
PREMIER VASÁRNAP

CIRKUSZ TIGRISE

Szenzációs cirkusz dráma!!!
Főszerepben:
Heléna Makovszka.

utolsó ma zárta az ülést. Kirkwood vonakodott az elnöki felszólításnak, hogy hagyja el az üléstermet, elegend lenni végül azonban mégis engedett s vele együtt

az egész munkáspárt Macdonald-dal az élen kivonult.

Chamberlain csak ezután fejezte be beszédét nagy felszólalással, ezután pedig Kirkwood kizárásáról szóló javaslatot fogadták el nagy többséggel.

Ismét a két legnépszerűbb téma töltötte ki a kamara napirendjét

A liberális képviselő Magyarországot üti, az ellenzéki a kormány panamáiról beszél

BUKAREST. (A Brassói Lapok tudósítójától.) A román parlamenti élet egyre jobban ráveti magát Magyarországra. A tegnapi szenátusi vita után mely alkalommal Duca külügyminiszter nem a legkiméletesebb hangon válaszolt a magyar parlamentben történt interpellációra a kivándorlást illetően a kamarában, ma Gradisteanu többségi képviselő interpellált. Ugyanazzal a helyesséssel, ugyanazzal a tapssal kísérte szavait a kamara, mint a szenátus a külügyminiszter tegnapi beszédét.

A kormány részéről csak Cipeanu államtitkár volt jelen mivel a többi miniszterek csak néhány pánatra jelentek meg a Házban. Cazachia besszarábiai képviselő, Pinteu és Georgescu-Tulcea, Giurculescu és Madgearu kommunikei után Angelescu miniszter, a kormány nevében, terjesztette a Ház elé a kereskedelmi kamarák reformjáról szóló törvényt s ezután következett: Gradisteanu liberális képviselő: Van-e tudomása a külügyminiszter annak a magyar költségvetésről? Hogyan lehetséges az, hogy az a Magyarország, mely kétharmaddal kisebb, mint Románia, sokkal rendezettebb költségvetéssel bír, mint a mi győztes államunk? S ma sokkal jobban van konszolidálva, mint mi!

— Megengedhetünk tartja-e a miniszter, hogy Magyarország miután tele sirta a világot pénzügyi helyzetének képtelen voltával, s midőn

a mi jóvoltunkból

segítségére siettek a győztes államok, hogy kölcsönt meg moratoriumot kapjon, Magyarország ugyanebben az időben óriási összegeket költ a mi meggyalázatlásunkra irányuló propagandára? Nem látja-e, miniszter ur, hogy a magyarok ilyen körülmények között nem hajlík végre a lefegyverzést s nem tartják be a békeszerződésben előírt kötelezettségeket.

— Tudja-e a miniszter ur, hogy ez a költségvetés bőségesen gondoskodik olyan tételek előirányozásáról, melyeknek gyalázkodó célja elég világosan kiolvasható ezekből a tételekből?

— Nem gondolja-e miniszter ur, hogy Románia nem tűrheli tovább, hogy a barátság leple alatt Magyarország óriási költségekkel fordítson arra, hogy a jelenlegi helyzetet fel

Lord Grey ellenzi az angol-francia-belga szövetséget

Az angol alsóházban a tegnapi ülésen lord Grey is felszólalt, és a liberális párt nevében ellenezte az angol-francia-belga szövetséget, mert az csak újabb háborúra vezethetne. Ellenben Anglia feladata az, — mondotta — hogy szorgalmazza Németországnak a népszövetséghez való csatlakozását.

borítja? Romániának határozottan szava kell hogy legyen ehhez.

Szünni nem akaró taps fogadta a többségi képviselő közlését, melyre a miniszter még a holnapi nap folyamán válaszol. Ezután napirendre tér a Ház.

Georgescu Tulcea ellenzéki képviselő, Joanilzescu multheti felszólalásához hasonlóan tárgyalja Manolescu-Strunga és a Frigul halászati ügyét. Szerinte az ország vagyona ma már 200—300 kézben összpontosul s mint minden más jövedelmi forrás, ez a Frigul halászati koncessziója sem egyéb, liberális vagyonsodásnál.

Ezután következik egy érdekes leleplezés. Maga Constantinescu földművelésügyi miniszter bizta Manolescu-Strungát, hogy adjon őrizetbe a Frigulnak 700 ezer kilogramm szőlőt, melynek őrizetét 70 banival fizette kilonként.

A hal megromlott, de az összeget kifizette a miniszter,

mely összeg »egyb költségek« címen egy és fél milliót tett ki.

Tessék elképzelni egy több kilogramm súlyú paksamétát, mely tele van terhelő okmányokkal, s melynek olvasása közben csak úgy ontja magából az interpelláló képviselő a csunyaibbnál-csunyaibb üzleteket. Szerinte

a liberális Frigul becsapta az államot, becsapta a közönséget, becsapott mindenkit, csak hogy nyerészkedhessen.

Több liberális képviselő, mondja Georgescu-Tulcea, felháborodott a Frigul működésén. Maga a bíróság is kénytelen volt ellene ítéletet hozni árdrágításért. De az ügyet elsimították. A Frigul már egész nyilvánosan működött a törvénytelen eszközökkel. Egy alkalommal azt tváratolta egy magáncégnek, hogy: »a pénz már elment egy sirohmantársaság neve alatt.«

Természetesen az ellenzék nevet, a többség toporzékol, s midőn azt mondja a szülő, hogy a halat ma már csak moziban látni.

Az egész ház kénytelen nevetni.

Ebben a hangulatban beszél négy órán keresztül Georgescu-Tulcea, míg végre a Ház úgy kiürült, hogy alig maradt ott husz képviselő.

A politikai helyzet Magyarországon

A passzív ellenállás már senkit sem érdekel — Az appropriációs törvény — Uj, nagyjelentőségű javaslatok — Kaptak-e pénzt Peidlék a kommunistáktól?

BUDAPEST. (A Brassói Lapok tudósítójától.) A költségvetés törvényéről emelkedésével a nemzetgyűlés jelentékeny periódusa ért véget, hogy helyet adjon rövidesen újabb s előreláthatóan szenvedelmesebb politikai eseményeknek. Több hetes nivós vita előzte meg az első aranyköltségvetés megszavazását, s a passzivisták ellenzéknek az ülésektől való büntető távolmaradása a közvéleményt korántsem befolyásolta annyira, mint azt általában eredetileg gondolták volna. Napirendre tértek az emberek a szocialisták és szélső radikális polgári pártiak erőszakolt állásfoglalása felett és ma már a baloldali sajtó egy része periraktálja azt a kérdést, vajjon az elkövetkező alkotmányjogi javaslatok tárgyalásán kivonult kisebbség részt vesz-e, vagy sem?

A törvényhozás munkaprogramja egyébként kiakadályozhatónak mondható. Bud. János pénzügyminiszter benyújtotta a költségvetési követő appropriációs törvényt, amely a háború előtti normális államélet appropriációs törvényeitől csak néhány, kevésbé lényeges

rendkívüli intézkedéssel tér el. Az appropriációs törvény vitája még a héten megkezdődik, s előreláthatóan rövidesen véget is ér. Utána kisebb jelentőségű javai következnek, majd pedig az alkotmányjogi javaslatok kerülnek sorra, amelyek kétségtelenül új helyzetet teremtenek a magyar politikában. A választójog és a főrendiházi reform régóta foglalkoztatja a politikai köröket, s minden oldalon erősen készülnek a nagy harc megvívására. A választójogi tervvel hivatalos ismertetése csak az alapvető momentumokat tartalmazza, a részletekről csak az egységes párt választójogi bizottsága van informálva. Ez a bizottság tárgyalja az idő szerinti a kormány törvénytervezetét, amely a párt bizottságtól a nemzetgyűlés bizottságához fog kerülni. A nemzetgyűlés bizottsági tárgyalása több hetet is igénybe vehet, annál is inkább, mert a passzivisták ellenzék, vagy annak legalább egy része a bizottság munkájában való részvételt nyomon fogja követni az is, hogy a passzivisták a ple-

náris üléseken is megjelennek, s ezzel visszaállítják a nemzetgyűlés régi képét. A közvélemény mindenestre azt várja, hogy az ellenzék visszatérése nem fogja egyáltalán a tumultuózus és szenvedélyes összehúzókat visszatértesíti is jelenteni. A bizottsági tárgyalások alatt a Ház 3—4 heti szünetet tart, hogy a bizottsági munka minél zavartalanabb legyen, s az ülések csak akkor kezdődnek meg ismét, ha a választójogi törvénytervezet körül a bizottságban már a politikusok állásfoglalása kifejeződött.

A főrendiházi törvényről egyelőre még korai beszélni. Jelenleg meg ugyan közlések erről is, a kormány azonban a hiteles ismertetést még nem adta közre. Mindenesetre az első most a választójog s csak ezután lehet a főrendiházi reformról beszélni.

Nem régiben hírt adtunk arról, hogy Eckhardt Tibor a nemzetgyűlésen összeférhetetlenség címén bejelentést tett azok ellen a szocialista képviselők ellen, akik Bécsben az ugynevezet emigránsokkal és a II. Internacionale küldötteivel magyar belügyekről tárgyaltak. A sajtóban annak idején ez az esemény nagy felháborodást váltott ki, sőt felidézte a magyarországi szociáldemokrata párt válságát is, most pedig — mint már közöltük — a nemzetgyűlés összeférhetetlenségi bizottsága mondott megbélyegző bírálatot róla. A bizottság ugyanis sajnálattal állapította meg, hogy az összeférhetetlenségi törvény nem tartalmaz olyan intézkedéseket, amelyek alapján ezt az »erkölcsi összeférhetetlenséget« elbírálni lehetett volna. A bizottságnak ezzel az ítéletével a bécsi tárgyalások újabb fejezete záródott le, azonban nem ért véget az a belső forrongás, amely ma a szociáldemokrata párt belső életét izgatóvá teszi. Hozzájárul ehhez még az a nyílt harc is, ami a bécsi magyar szocialisták és kommunisták, valamint a magyarországi szociáldemokrata párt között a »Rote Hilfe« ügyben kitört. Bécsből u. i. Gábor Andor és társai megvádolták a magyarországi szocialistákat, hogy a Moszkvából táplálkozó »Rote Hilfe« című szocialista segélyalaptól a párt kölcsönt vett és a bebörtönzöttek családjait ebből az alaphoz segélyezte. A magyarországi szocialisták tagadásával szemben a bécsiek a bírósághoz fordultak sajtó-helyreigazításért, s a küzdelem a napokban fog lefolyni, amikor is eldől, vajjon tényleg kaptak-e pénzt Peidlék a Rote Hilfe-től, vagy sem?

BUDAPEST. Szcitovszky Tibor külügyminiszter egészségi okokból Münchenbe utazott. Távolléte alatt Valkó kereskedelemügyi miniszter helyettesíti.

LONDON. A király jóváhagyta William Kennardnak, jugoszláv követé történt kinevezését.

BUDAPEST. Sturcea budapesti román követ szabadságra ment. Távolléte alatt Parascchiyesco tanácsos helyettesíti.

ROMA. Chioggi kikötőjében egy halász bárka öt emberrel elsüllyedt. A viharos tengeren mentésről szó sem lehetett. Az eset miatt az egész város gyászt öltött, s mentőállomás felállítását kérte.

ANGORA. A nemzetgyűlés az új kormánynak 155 szavazattal 23 ellenében bizalmat szavazott.

ROMA. A Messagero rámutat arra, hogy a népszövetség vezetőállásaiban az angolokhoz és a franciákhoz viszonyítva kevés az olasz. Emiatt a folyton váltakozó olasz delegátusokat okolja, akik nem értettek hozzá, hogy kihasználják a népszövetséget az olasz célok érdekében.

BERLIN. A birodalmi gyűlést a jövő hét végén elnapolják s csak az új birodalmi elnök megválasztása után hívják újból össze.

ANGORA. A felkelők megszállták Arghana városát.

CASABLANCA. Egy kőbánya beomlásakor huszonegyen meghaltak, számosan megsebesültek.

PARIS. Skrzynsky lengyel külügyminiszter inkognitóban ideérkezett. Az Intransigeant szerint utazása összefügg a Németország bevonását köteendő biztonsági pakttal.

Cavalier
Elismert legjobb
cipőkrém.

A kisantant jegyzéket küld a népszövetséghez a magyar ügyben

Duca külügyminiszter a kamara mai ülésén nagyfontosságú nyilatkozatot tesz a román-magyar viszonyról — Ellenőrzi és bírálja a népszövetséget

BUKAREST. (A Brassói Lapok tudósítójától.) A politikai pártok ma szenzációs parlamenti ülésre számítanak. Duca külügyminiszter úgy találta, hogy mindaz, amit a kamara tegnapi ülésén Romániának Magyarországhoz való viszonyáról Szeitövszky magyar külügyminiszternek válaszképpen mondott, nem elégíti ki a szenzációra éhes parlamenti pártokat, nem pedig különösen a liberálisokat s elérkezettnek látja az alkalmat arra, hogy

a magyar-román viszonynak a felszínre való dobásával elterelni igyekezzék a figyelmet az ország belső bajairól.

Jó forrásból nyert értesülés szerint ugyanis Duca külügyminiszter ahelyett, hogy szorosán a tárgynál maradva, az erdélyi magyarság ügyéről beszélne, rá akar mutatni

arra, hogy a magyar költségvetés egyes tételei, melyek pedig

a népszövetség ellenőrzése mellett kerültek be oda.

tullépi az a határt, amelyet a jelenlegi Magyarország viszonyai megengednek, holott ugyanekkor a többi legyőzött országok költségvetéseinek tételei a lehető legszűkebbre vannak szabva. Ennek a megállapításnak — amint kormánykörökben mondják — az lesz a célja, hogy bebizonyítsa, hogy Magyarország költségvetésének főbb tételei arra is szolgálhatnak, hogy az utódállamok magyar kisebbségeinek politikai törekvéseit támogathassák (?)

Kormánykörök szerint Duca külügyminiszter mai beszéde preludiuma lesz annak a jegyzéknek, amelyet a kisantant legközelebb fog a népszövetség elé terjesztani a magyar kérdésben.

Borzalmas vasuti szerencsétlenség Bukarest mellett

A katasztrófának eddig kilenc halottja van

BUKAREST. (A Brassói Lapok tudósítójától.) A főváros közvetlen közelében fekvő Mogosoiu és (hítila állomások között ma reggel hat óra tájban borzalmas szerencsétlenség történt. A 8204 számú tehervonat hibás változtatás következtében összeütközött a rendező vágányra kitolt navetta-vonattal, amelynek két kocsiját katonák töltötték meg. Az összeütközés olyan erős volt, hogy mind a két katonákkal megtelt kocsi pozdorjává tört, s a bennük tartózkodó negyven katona közül mindössze három menekült meg teljesen sértetlenül.

a mentés első perceiben már öt halottat húztak ki a kocsik romjai alól, velük pedig igen sok súlyos sebesültet.

Bukarestből két mentővonatot és számos autót mobilítottak ki a szerencsétlenség színhelyére, amelyekkel a sebesülteket a fővárosba

vitték s ott négy kórházban helyezték el őket. Összesen huszonegy súlyos sebesültet vittek be Bukarestbe,

ezek közül négyen már utközben meghaltak.

A mentés munkálatai serényen folynak, mert alapos a gyanú, hogy a romok között még több sebesült, esetleg halott fekszik.

A Mogosoiu melletti vasuti szerencsétlenségről a délután folyamán még a következőket jelentik: A kórházba szállított sebesültek közül négyen haldokolnak, tizenegyen súlyosan megsebesültek. A könnyű sebesültek száma tíz. A délelőtti kilenc halott között van az egyik vonat mozdonyvezetője, egy katona és egy nő, akinek a személyazonosságát eddig megállapítani nem sikerült. A tehervonat tizenkét vagonja darabokra tört. A vizsgálat megindult.

nemzet romániai állampolgárainak e földön szerzett és gyakorolt jogait.

Ugyanígy értelemben nyilatkozott a tábornok a tisztviselői kérdésben, a gazdasági reformok terén, a választói és közigazgatási kérdésekben: nyíltan, őszintén. S amint ki veltem hivatott, tudom, ma sem változtatta meg eddigi álláspontját. Magyarországot illetően csak annyiban változott nézete, hogy amíg szükségesnek tartott egy román-magyar közeledést, addig ma egy román-magyar barátság szükségességéről beszélt, melynek első feltétele a kisebbségek számára olyan állapotokat teremteni, hogy ne legyenek ok a bizalmatlankodásra.

Averescu tábornok, bármit mondjon róla a fáma, tiszteli a koronát és az általa szentesített törvényeket, amelyeknek reformálásától azonban nem zárkózik el, de természete senkinek sem tokozatos menethet.

Erre vonatkozólag egy alkalommal úgy nyilatkozott a tábornok, hogy nincs rossz alkotmány, nincs rossz törvény. A legdemokratikusabb alkotmány mellett is lehet autoritatikus, despotikus kormányozni s a legszűkebb alkotmánnyal is lehet demo-

kratikus atmoszférát teremteni. A demokrácia nem az alkotmány, vagy a törvény betűjétől függ, hanem annak a szellemétől, aki azokat alkalmazza. Csak azok készítenek új meg új törvényeket, akik magától a demokráciától félnek.

Ezért nem lett Averescu tábornoknál a legfontosabb principium a liberális alkotmány s a liberálisok hozta törvények megtagadása. S ezért olyan természetes, hogy Averescu tábornok egyenes utódja a Brătianu kormányának még akkor is, ha nem egyenes követője az általuk megteremtett politikának.

V. J.

Kedvező hírek a telepesek ügyének elintézéséről

KOLOZSVAR. (A Brassói Lapok tudósítójától.) A Magyar Párt körében kedvező hírek terjedtek el a telepesek ügyének genfi tárgyalásairól. — Hír szerint a népszövetség a telepesek javára döntött.

Szöcs Géza örökének méltó kezekbe kell jutnia

KOLOZSVAR. (A Brassói Lapok tudósítójától.) A Magyar Párt szombaton elnöki tanácsulást tart, amelyre valamennyi tanácstag bejelentette részvételét. A tárgyalandó anyagot a mai intézőbizottság elé terjesztik.

A párt elhatározta, hogy a Szöcs Géza halálával megüresedett kerületben felveszi a szenátor választási harcot. Gáspári küzdelemmel mindent elkövet, hogy jogos fegyvereinek segítségével Jósika Samu örökét méltó kezekbe juttassa. A hivatalos jelölt nevét a tanácsulésen állapítják meg. Ez ügyben a központ érintkezésbe lépett a gyergyószentmiklósi tagozattal.

Ki lesz az új elnök?

BERLIN. (A Brassói Lapok tudósítójától.) A német nemzeti párt, a német néppárt, a bajor néppárt, a gazdasági egyesülés pártja és a számbajövő szövetségek közös elnökjelölti állításáról tárgyalnak, a jelölt személye felett azonban még nem határoztak.

A Rotte Fahne című kommunista lapot két hétre beszüntették. A lap Ebertről, az elhunyt német kancelláról gyalázkodó cikkeket írt.

Averescu az egyetlen lehetséges utód

BUKAREST. (A Brassói Lapok tudósítójától.) A szombati parlamenti aktus, mely Brătianu és Averescu között játszódott le, csak azok számára volt meglepetés, akik nincsenek kefeben informálva a helyzetről. A Brătianu-Averescu kombináció, így, kormánykoalíció formájában, egyik legtermészetesebb folyománya a jelenlegi politikai helyzetnek. Az az ellenzéki pártok egymásközötti ragódása, a miniszteri tárcákon, addig Averescu tábornok pártja úgy, ahogy van, a nagy választási bukás után, arra törekedett, hogy a pozdorjává zuzott frontot akárhogy, akármilyen áldozatok árán megtartsa a maga eredeti egységességében. Ezért kellett onnan lávoznia Argeloiannak s mind azoknak, akik nem vetették magukat alá a vezetésnek rendelkezésének. Ugy, hogy a liberális párt után, szervezetszerű és legyelem dolgaiban a néppárt az ország legnívósabb politikai pártja. Averescu tábornok egyik erősebb politikai ösztönességében rejlik. Hatalmára jötté óta ő volt még az is, aki a legtoleránsabban viselkedett a kisebbségi kérdésben. A szebeni kongresszus alkalmával lett nyilatkozata a magyar nemzeti kisebbségét illetően, majd a sajtó számára a nyilatkozata, melyek szerint mint a kisebbségi jogok őszinte védője mutatkozott be, bizalmat gerjesztett vele szemben.

— Mi lesz Erdély magyarságával, tábornok ur, kérdeztem egy alkalommal, ha ön veszi át a kormányt?

— Meg fogom nekik adni mindazokat a jogokat, melyek egy nemzetet megilletnek s melyeket az állam törvényei és a békeszerződések idevonatkozó pontjai előírnak. Csupán egyet akarok szem előtt tartani: az állambiztonságot.

Ez a kijelentés népszerűvé tette előtűnt a tábornokot s ma, midőn közel áll a hatalom átvételéhez, újra regisztráljuk ezt a mondatot, mely magában foglalja a magya-

Bélyeggyűjtők!

Lépjének be az „Admirál” körkildeménybe, hol a legajabb bélyeggyűjteményeket a legolcsóbban beszerezhetik. Évi tagdíj csak 20 Lei. Választékot referenciák ellenében küld S. Fekete & Co. bélyegkereskedő, Jimboia.

858

EAU DE COLOGNE

Nº 4711

minden szakmába vágó üzletben kapható

A LEGJOBB HASHAJTÓ
NAGYON KELLEMES ÍZŰ
ERÉLYES GYOMOR ÉS HAS TISZTÍTÓ

Mint hashajtó: Egy rendes kanál egy fél pohár vízben
Mint üdítő: Egy kávéskanál " " "

MAGNESIA
S. PELLEGRINO

Főraktár Nagyrománia részére:
Soc. Italiana A. Wassermann & C.
București, Bul. Basarab No. 194

Tel. 60/95

Izgatás-e azt mondani, hogy csak ötven év múlva beszélhet mindenki románul

A temesvári főügyész visszavonta a Stumpfoll ipariskolai főigazgató elleni vádat

TEMESVÁR. (A Brassói Lapok tudósítójától.) Stumpfoll Ede, a temesvári felsőipari szakiskolának három évtizeden át volt igazgatója, majd főigazgatója, ki az itteniársadalomnak, ismert, közbecsülésnek örvendő tagjaült ma a törvényszéken a vádlottak padján. A vádirat szerint Stumpfoll nemzetiizgi izgatást követett volna el, s a román nyelv ellenségeként viselkedett volna.

Két évvel ezelőtt, amikor a köztisztviselők beszerzési csoportja megtartotta akkori rendes közgyűlését, vagy negyven tag jelent meg, köztük vagy ötven románok, a többiek magyarok és németek voltak. A román urak egy csoportban ültek és mint később kitűnt, azaz a célzattal jelentek meg, hogy a csoport magyar és német tagjait terrorizálják és az igazgatóságából és a választmányból kiszorítsák.

Paulovics Sándor nyugalmazott táblabíró, mint elnök román majd rövid magyar beszéddel megnyitotta a közgyűlést s amikor a napirendre vonatkozóan valamelyes előterjesztést tett, az egyik megjelent tagnak egy észrevétele volt, melyet magyarul adott elő. Erre felállt az egyik tanoncotthoni igazgató és egy miniszeri rendeletre hivatkozva, követte, hogy az összes tagok kizárólag románul beszéljenek. Ezt a kijelentést általános méltatlankodás fogadta és Stumpfoll főigazgató is izgatottságában közbeszólt:

— Majd ötven év múlva!

Egy szóval sem mondott többet s mégis feljelentették, hogy ellensége a román nyelvnek s hogy a román államot lebecsüli.

Stumpfoll főigazgató román nyelven ol-

vassa fel védekezését. Hogy én mit értem a közbeszólásom alatt — mondja nyugodtan — azt egyedül én vagyok kompetens megmagyarázni. Közbeszólásommal azt akartam leszögezni, hogy majd csak hosszabb idő lefolyása után, mikor a jelenlegi generáció helyett egy újabb nevelkedik fel, melynek alkalma volt a román nyelvet gyerekkorban az iskolában megtanulni: akkor lehet olyasmit jogosan megkérni. Hogy ebben hol van a nemzetiség elleni izgatás, a román állam lebecsülése, a román nyelv gyűlölete, ezt nem vagyok képes belátni.

Elmondja ezután, hogy nem is lehet a román állam ellensége, miután román állam polgárrá lett. Ha repatriált volna, nem kellene 84 éves korában nehéz szellemi munkát végeznie, mert odaát éppen nyolcszor akkora nyugdíj kapna, mint itt. Magas korára dacára három román kurzust látogatott, tud már román újságokat és átiratokat megérteni, csak nem tudja beszélni a román nyelvet, mert ahhoz hiányzik a gyakorlat és a nyelvkészség.

A védelem előadása után felállt helyéről Bradescu Virgil főügyész és kijelentette, hogy a vádat visszavonja, miután a főigazgató kijelentésében semmiféle államellenes tendenciát nem lát.

A beidézt tanuk közül ketten jelentek meg: Dogáriu György adóhivatali főnök és Neagoe Ionachie gör. kel. esperes. Kezdték magyarázni, hogy mit is lehet kiérteni abból a kijelentésből, ám Popescu elnök udvariasan tudtukra adta, hogy nincs helye már vitának.

— Hásze nem olyan nagy dolog ez. Az ember csak felül a vonatra odahaza Bánffy-hunyadon, oszt leszáll Bukarestben. Nem egyszer tettem én meg már ezt a kis utat.

— Aztán érdemes-e lejönni ezekért a butorokért?

— Nemcsak ezt árulok én kérem. Van nálam egy csomó szép, kézzel varrott ing, kendő, mi egymás. Nem parancsol az ur? S osztán itt nagy keletje van az ilyesminek. Egy pillanat alatt eladom az asztalt s a székeket, 600—800 lejt fizetnek érte, embere válogatja.

— Milyen nyelven kötik meg az üzletet? — kérdeztem tovább.

— Hát bizony leginkább csak mutoatok, mert nem nagyon tudok románul, aztán az árát megmondom neki, annyit megtanultam már s ha tetszik, azt mondja »bine« s ha nem tetszik azt mondja »nu trebue«. S ezzel kész az üzlet.

Es mindjárt be is mutatta egy arrafővő vásárolni szándékozó, idősebb bundás uron az eljárást, a válasz azonban sajnos »nu trebue« volt.

Pár nappal később az autók, kocsik, lovasutak dühösen zajongó forgatagában ültötte meg a füleket magyar szó.

Felnéztek. Az egyik csemegeüzlet ajtajában borszéki borvizet raknak le. A

teherautón két jóképű munkás áll és adogatja le egymásután a súlyos ládákat. ... de azért mégis csak más otthon! ... ati meg a füleket egy elejtett szó.

Hamarosan beszélgetésbe kezdünk. Udvarhelyiek. Hallották, hogy Bukarestben munkát lehet kapni és idejöttek.

— Bizony uram, eleinte nehezen ment a sorunk. Keveset ettünk, keveset aludtunk, mert nem volt munkánk és nem volt pénzünk. De aztán bejutottunk hármán a »Borszéki Borvíz« társaság iteni raktáraiba s azóta jól megy a sorunk. Igaz, hogy meg kell dolgozni azért a 2500—3000 lejért, amit egy hónapra kapunk, de meg vagyunk elégedve vele. Jól bántak velünk, mi is szeretjük itt. De azért csak mégis más otthon. Ha egy kis pénzt szereztünk, hazamegyünk Erdélybe, mert csak ott van igazi élet. Ugy bizony urfi.

— Isten áldja meg urfi!

Es ezek csak kiragadott képek a többiből, a napi szürkeség zajló emberlengeréből; képek, amelyek naponta megismétlődnek, amelyek minden új reggel virradókodnak s amelyeknek soha sincs végük. Ezernyi ezer magyar van itt Bukarestben, akik nyomtalanul tűnnek el a nagy idegenségben s akikkel mindennap találkozhatik a céltalan kóborló anélkül, hogy sejtene is: kik mennek el mellette. Bukarest gyáraiban magyar kezek dolgoznak. Bukarest építőállványain magyar kezek keverik a maltert, Bukarest villanyát és fürdőit magyar kezek szerelik fel s magyar kezek lendítik a lakatosműhelyek kalapácsait.

Magyarok Bukarestje

BUKAREST. (A Brassói Lapok tudósítójától.) Az Erdélyből Bukarestbe ránduló magyar tétován megy, mendégél az uccák zürzavaros renetegében és megindulva kapkodja fel a fejét: itt is magyar szó, ott is magyar szó, lám mégsem vagyok olyan elhagyott ebben a nagy idegenségben. Pár nap múlva már megszokja és fel sem tűnik neki, hogy a vasreszeléktől sötétarcu munkások, a kimenősen ténfergő katonák és egy kis pletykára megálló cselédek ajkáról otthoni hang zenél a főváros forgatagába.

Ezért tudják kevesen, hogy tulajdonképpen mennyien vagyunk itt Bukarestben és hogy ezt fel lehessen fedezni, megint hozzá kell igazítani a fület a magyar beszédhez és meg kell ismerni egy kissé azokat a helyeket, ahol a magyarok járnak, élnek és dolgoznak.

Először egy fátyalos ismerősöm utasított önkéntelenül a Szent György térre, ahol a Farkas-szobor körül ő is nagyon sokáig áldogált, amíg nem volt munkája. Így mondta, azt azonban nem sikerült megtudnom, hogy vajjon ez valamilyen munkaközvetítő hely-e, mert akikkel én itt találkoztam, azoknak mind volt munkájuk. Az igaz viszont, hogy valami csodálatos véletlen folytán mind itt járkáltak át különböző céljaik felé és mind itt beszélték meg egymással a napi eseményeket.

Nem sok a ceremónia. Magyar beszédet hallasz, megnézed, ki beszél, megemeled a kalapodat és kész az ismeretség. A legesodálatosabb véletleneket produkálhatja egy ilyen találkozás. Találkozhatsz brassóiakkal, hétfalusi csángókkal, csikiakkal, háromszékiekkel, budapestiekkel, akik mind idejöttek, hogy Bukarest lázas fejlődni-akarásából, előretörtetéséből, nagyvárosiasodásából megszerezzék a mindennapit.

Az én első beszélgetésem egy bánffy-hunyadi bácsival történt. A nevét már elfelejtettem. Ő szólított meg. »Masa, masa!« mondta tört románsággal és rám utalt az előtte álló ismeretes faragott két székből és egy asztalból álló »garnitúra«.

Elmosolyodom.

— Ugyan bátyám, mondja meg nekem, hogy kerül maga Bukarestbe? — kérdezem hirtelen magyarul.

Az öreg meglepődve pislog rám, azán vidáman felel.

Tellmann Béla

art-dívatlarmében készülnek a legújabb díjat szerinti szabott

Amerikáner tavaszi kabátok, papi reverenda, cimada és palástok szakszerű készítése.

Scheng-lele legújabb mintája, kitérő, díszes kammgarn szövetek választéka rendelkezésre áll. Kedvezményes és előnyös feltételek.

Raglán-, zakó- és smoking-öltönytök házban kaphatók.

Két elsőrendű nagymunkás L. osztályú fizetési díjtétel mellett, azonnali belépésre beresztetik.

TELLMANN BÉLA

3013 Brissó, Lóplac 1. szám. (Sarokház.)

20 év óta fennálló ingatlan forgalmi iroda

foglalkozik lakások, házak, üzleti helyiségek, gazdasági és gyári telkek bérbeadásának, eladás- és vételének közvetítésével.

őzv. Friedmann Mari

Brassó, Vár-ucca 47. Telefon 45.

ANGOL
FRANCIA
SCHWEICI
tavaszi
ujdonságok
megérkeztek

ASCHER

TESTVÉREK

Megtekintés
vételkényszer
nélkül.

Brassó, Kapu-ucca 5. szám
A legutolsó ujdonságokat a külföld legnagyobb selyem-, szövet- és vászongyáraiban személyesen szereztük be, így tehát minőségben a legjobbak, árban a legolcsóbbak vagyunk.

A pacifizmus problémája

Európai Egyesült Államok nélkül nincs világbéke

R. U. Coudenhove-Callergi a legutóbb Berlinben megtartott nemzetközi világbéke kongresszuson nagy beszédet mondott, amelyből a következő világpolitikai érdekességű részleteket közölhetjük.

A genfi békevitá során igen sokat beszéltek a támadó és a védekező háborúkról. A kettő közötti különbségre sikerült nagyszerű definíciót találni, a támadó háborút a jövőben meg kell tiltani és büntetni, ezzel aztán a védekező háború is feleslegessé válik. Ezzel megvolna oldva a világbéke problémája — ha nem volna a háborúnak még egy harmadik formája is, amelyről Genfben azonban kölcsönösen hallgattak:

a felszabadító háború.

Pedig nem szabad elfeledni, hogy a két utolsó nagy európai háború közül a balkáni háború teljesen, a világháború pedig részben felszabadító háború volt.

A felszabadító háborúk viselésének megtiltása azt jelentené, hogy az elnyomott nemzetek örök elnyomásra lennének ítélve; ami viszont azt jelenti, hogy az emberiség nagy vezetőemberei, orániai Vilmostól, Massarykig megvetésre méltó egyéniségek; azt jelentené, hogy a világ újból a szent szövetség alapjára helyezkedett. Ha viszont szabad utat engedünk a felszabadító háborúnak az annyit jelentene, hogy minden hódító háborút jó-nak látunk, mert hiszen minden hódító a felszabadító álarcát teszi fel. Ebben van a pacifizmus legnehezebb problémája; mert a felszabadító háború külső alakjára nézve, tulajdonképpen támadó háború, amelyet egy megcsökönysödött és el-évült támadás ellen indítanak. A világ lelkiismerete mindenkor az elnyomottak oldalán áll, hogyan álljon tehát a felszabadító háború esetén az elnyomó rész oldalára?

A felszabadító háborúk végleges eliminálására csak egy mód van: az elnyomott népek felszabadítása.

Elhész a politikához azon a szövetség ma és még belátható időn belül is igen gyenge.

A heidelbergi gyászszertartás

Sírba helyezték Ebert koporsóját

HEIDELBERG. március 5. Ebert volt birodalmi elnök hült tetemeit szállító különvonat megérkezett. A vonaton a birodalmi gyűlés több tagja utazott, hogy Németország nagy fiát utolsó útján a heidelbergi temetőig elkísérjék. Az utcákban és állomásokon nagy tömegek gyűltek össze, hogy megjelenésükkel gyászukat és részvétüket kifejezzék. A hatalmas gyászmenet Heidelberg valamennyi rangjának zugása mellett indult a temető felé. Rengeteg koszorú és virág borította a gyászkocsit és a koporsót. A hozzátartozók kivül a birodalmi kancellár, a honvédelmi miniszter és a külföldi kormányok számos képviselője, a tartományi kormányok testülete, az országgyűlés képviselői és Heidelberg városi tanács tagjai vettek részt. A sírnál Helbach bajor állam elnök, továbbá a heidelbergi főpolgármester, valamint Müller-Franken birodalmi képviselők beszéltek. Beszédük után a munkásdalárda: „Ein Sohn des

A problémát Európában békés úton lehetne megoldani, mert néhány néptöredéket leszámítva ma már alig van európai nemzet, amely ne élne a maga nemzeti államának keretein belül. Sajnálatos körülmény, hogy ennek ellenére az európai népek milliói még mindig az elnyomás láncát nyögik, ezt azonban háború és határkiigazítás nélkül egy csapásra meg lehetne szüntetni egy úgynevezett „nemzeti türelmi ediktummal, amely páneurópai garancia alatt állana; mert ha valamennyi európai kisebbséget ugyanannyi joggal ruháznának fel, mint Svájc felruházta francia és olasz kisebbségeit, nem volna soha többé irredentizmus, nem volna többé hadsereg, amely az elnyomás és felszabadítás szolgálatában állana.

Sokkal nehezebb az ázsiai népek nemzeti kérdésének a megoldása. Ott hatalmas kulturnemzeteket teljesen megfosztottak nemzeti szabadságuktól, s így hatalmas alternatíva előtt állanak: béke vagy szabadság.

Genf békét ígér — Moszkva ellenben szabadságot.

Itt a statusquo konzervatív pacifizmusa és a világforradalom forradalmi pacifizmusa élesen áll szemben egymással. A moszkvai internacionálé Genf számára zsákutcát jelent; abból a tételből indul ki, hogy tartós béke csak szabad népek között lehetséges; hogy:

minden elnyomás eljövendő háborúk magvát hordja magában,

hogy tehát a tartósbéke a mai világ helyzetben és hatalomelosztás mellett lehetetlen, — mert az csak az elnyomott népek legutolsó felszabadító háborúja után következhetik. Tagadhatatlan, hogy ebben az érvelésben sok az igazság; s tagadhatatlan az is, hogy a moszkvai pesszimizmusban sokkal jobb a népszociológiai megokolás, mint a genfi optimizmusban.

Európának pedig számítani kell arra, hogy ebben a helyzetben még a huszadik században egy ázsiai világháborút kell majd megérnie.

Volkes» (a nép gyermeke) kezdetű gyászdalt énekelte. Következett az egyházi szentbeszéd, amelynek befejeztével lebocsátották a koporsót a fenyőgalyakkal borított kriptába, miközben a zenekar a »Deutschland über alles«-t játszotta.

A beérkezett jelentések szerint a temetés alkalmával többen elájultak, hevenet a mentők hordágyon szállítottak el a helyszínéről. Az ájultak közül sok embert összetapasztak. A kíváncsi tömeg közt akkora zavargás tört ki, hogy a rendőrség kénytelen volt közülük lovagolni, s kardlappal rendet teremteni.

Acéllemez üzlet¹ redőnyöket

Esslingen ablakredőnyt, Napellenző szerkezeteket gyártunk és legolcsóbban szállítunk. Áránálattal díjtalanul szolgálunk!

Halász Testvérek

ORADEA-MARE (Nagyvárad), Str. Cogălniceanu (volt Várady Zsigmond-u.) 16. / Telefon 11-94

919

KÉPES LAP

ÁRA

15

LEI

A világ eseményei képekben
Színes írások. Hugo Bettner
izgalmas regénye: Oköljog. A
héten már mindenütt kapható.

Letartóztatták a bukaresti rejtélyes haláleset női szereplőit

Pollák Albert állítólag már régóta készült a halálra

BUKAREST. (A Brassói Lapok tudósítójától.) Pollák Albert rejtélyes halála ügyében a bukaresti rendőrség tovább folytatja a nyomozást s azt a két varieté-táncosnőt, akik Pollák Alberttel közeli összeköttetésben állottak, egyelőre őrizetbe vette.

László Kornélia vallomása alapján a tegnapi nap folyamán előállította a rendőrség Marossy Luciát, a Royal mulató táncosnőjét, akinek vallomása szerint Pollák Albert éjszakánként óriási összegeket költött, s volt olyan éjszaka, amelyen nyolc-kilenc ezer lejt is elmulatott, ami az egyébként szegény egyetem hallgatójának óriási összeg volt.

Marossy Lucia vallomása szerint Pollák Albertnek viszonya volt még egy Haupt Mária nevű artistanővel is, akit az éjszakai mulatóhelyeken Inge von Straten néven szerepelt. Haupt Mária február tizenharmadikán éjszakáján beszélt utoljára Pollák Alberttel a Pigalls mulatóban. Pollák állítólag már akkor így búcsúzott tőle:

— Sohasem látjuk többé viszont egymást. Azóta aztán, az öngyilkosságig mitsem hallottam Pollák Alberttől.

A bukaresti rendőrség tegnap délután a kihallgatások befejezése után mindkét artistanőt az illovi ügyészségnek adta át, amely a vizsgálatot a rejtélyes ügyben most már végérvényesen lefolytatja.

KAVIAR A LEGJOBB HETILAP

Egybehangzó a vélemény

az egész családban: Ma a kávé megint jó, mert „Valódi Franck“-kal van elkészítve.

¹) Védjegyzett kávédaráló.

A BRASSÓI LAPOK ERDELYI HIREI

Brassó

— Posta tisztviselőket keresnek. A brassói posta és táviráda hivatal értesítése szerint több posta- és táviráda hivatalnak jelölti állás van üresedésben. A pályázti feltételek a következők: Román vagy honosi ott állampolgárság. Elelkor 18—28-ig. (Katonai szolgálat okmánnyal igazolandó.) Legalább négy gimnázium elvégzése. Az egészségi állapota igazolása. A bélyeggel és okmányokkal ellátott kérvényeket dél előtt 8—12 óráig és délután 3—7 óráig tehet beadni a hivatal irodájában.

— Háromszáz lej a vadászati engedély díja. A vármegyei prefektúra közlése szerint az 1925. évre érvényes vadászati engedélyek díja 300 lej.

— Az unitárius lelkész hivatal értesíti az egyháztagságokat, hogy a konfirmációra való előkészítés folyó hó 10-én délután 5 órakor kezdődik. A konfirmálni szándékozók jelentkezzenek a lelkész hivatalban, Egres-ucca 9 szám alatt. Továbbá szíves tudomására hozza a híveknek, hogy március 8-án, vasárnap délelőtt 11 órakor Taar Géza nagyajtai unitárius lelkész prédikál.

Kolozsvár

— Megkezdődtek az egyetemi előadások. Az egyetemen az orvosi fakultás első évfolyamát kivéve, megkezdődtek az előadások. Az első évfolyamon most tartják meg azokat a kollokviumokat, amelyeket a karácsony előtti sztrájk miatt elhalasztottak. Az egyetemi tanács megbocsátóhatározata folytán a rend teljesen helyreállt és a diákság csoportosan tér vissza az egyetemi padokba.

— Grilla rendőrprefektus végleg Bukarestben marad. A belügyminiszter mint ismeretes, Grilla Ovidius rendőrprefektust a közigazgatási reform bizottságba delegálta és a rendőrprefektúra vezetését Boerescu ezredesre bízta. Ugy értesülünk, hogy Grilla prefektus, aki rokonainak látogatására néhány napra vidékre utazott, visszajövele után végleg Bukarestben marad.

— A Sfatul Negustoresc a kormány kereskedő ellenes politikája ellen. A Sfatul Negustoresc szerdán este választmányi ülést tartott, melyen kimondották, hogy a Vadul Comercia ügyében csatlakoznak a központhoz. Elhatározták, hogy energikus küzdelmet indítanak a boltvédelmi javaslat törvényere emelkedése érdekében. Március 15-ére összehívják Erdély és Bánát valamennyi kereskedőjét, hogy tiltakozzanak a kormány kereskedelem ellenes politikája ellen. Ezután nemzetiségi pártállás szerint megválasztották a választmányt. Elnök Tufli Richárd lett.

Marosvásárhely

(*) Modern röntgenlaboratórium Marosvásárhelyen. A Str. Calarasilor (rég. Kosuth Lajos-ucca) 1 szám alatt, a Gyulai gyógyszerár udvarán megnyílt egy modern röntgen laboratórium. Diagnostikai átvilágítások, röntgengyógykezelések, fényképezés diathermia, kétkény (quarc). Rendelés d. e. 11—1-ig. délután 5—7-ig.

Temesvár

— Jubiláló dalárda. A Temesvárgyárvárosi Zene- és Dalegylet jubileumra készül. Az egylet, amely a város lár-sadalmi életében szép szerepet játszik, a közeli jövőben áll meg ugyanis fenállása ötvenedik évfordulóját s ezt az alkalmat méltó keretben óhajtja megünne-pelni.

— Új plébániák épül Temesvároft. Az erzsébetvárosi plébániát szalvatoriánus páterek látják el, akik eléggé távol a templomtól laknak egy házban, amelyel a rendház és plébánia céljaira alkalmatlan. A szalvatoriánusok most bejelentették a városnak, mint a plébánia kegyurának, hogy szükséges volna a templom tözsom szedságába költözködniök s hajlandók a templom melletti térségen a saját pénzükön plébániákat emelni, ha a város nekik ajándékozza ezt a ház helyet. A városi tanács megszavazta a ház hely átadását és így a rend legközelebb megkezd a plébánia felépítését.

— Pofozkodó háziur. Különös jelet játszódtott le a Iemesvári főpostán, a főnöki irodában. Egy lakásügyből kifolyólag Sissu ügyvéd, háztulajdonos beszélni akart lakójával. Lengyel Boldizsár postai főpénztárossal, amiért elment Marinianu postafőnökhöz s kérte, hívassa magához Lengyelt. Amint Lengyel a hivatalba lépett, az ügyvéd hozzáugrott és szó nélkül arculcsapta. Lengyel főpénztáros azonban nem volt rest és az ütést nyomban viszonzta. A postán óriási felháborodással tárgyalják az esetet, amelynek minden valószínűség szerint még lesz folytatása.

Nagyvárad

— A liberálisok viharos ülése. A biharmegyei liberálispart tegnap éjszaka viharos ülést tartott. Pacala Georgehe főtitkár bejelentette, hogy Szilágyi Corbu János tanfelügyelő Mosoiu miniszter alá írásával Bukarestből sürgőnyt kapott, a melyben értesítette a tanfelügyelőt, hogy Popovici Mihály helyett a prefektusi állásra Clurvai Vazult nevezték ki. Negulescu Athanasz másfélórás beszédében hangzott, hogy Bukarestben utánajárt a dolognak és megállapította, hogy Popovici távoztása legfeljebb személyi ellenlétekből származhatik és semmiesetre sem politikai válságból.

Dicsőszentmárton

— Megkerült az Abos-Gálfalvi CFR állomás beörlője. A múlt hó 24-én mint már jelentettük feltörték az Abos-Gálfalvi CFR. vasuti állomás kasszáját, és a benne levő 11 ezer lejt elvitték. A dicsőfalvi csendőrség által bevezetett nyomozás, már a rákövetkező nap, kiderítette, hogy a tettes Buneca István gálfalvi kovácsmester, kit a csendőrség le is tartóztatott, azonban egy őrizetlen pillanatban megszökött a dicsőfalvi csendőrösről. Két napi hajszá után azonban a hederfályi csendőrségnek Mikesfalván sikerült elcsipnie a betörő cigányt. Azonnal átkísérték a dicsőfalvi község határára, hol a valólatás nyomán kiderült, hogy a jeles embernek több lopás is terheli lelkiismeretét.

Lugos

— Megint csalt egy állami tisztviselő. A lugosi állami adóhivatalban ma megint újabb csalásnak jutottak nyomára, amelyet egy névtelen feljelentés folytán fedeztek fel. Egy Stancu György nevű állami tisztviselő, aki a lugosi Consilieratul Agricol alkalmazásában állott, a hivatal bélyegzőjéről ugyanis másolatot készített s hivatalfőnökének aláírását nagyszerűen utánozni megtanulva, ezek segítségével a hivatal tisztviselőinek nevére fizetési utalványokat hamisított s azokat a lugosi adóhivatalnál beváltotta. Stancu az utóbbi hónapok folyamán ilyenformán minden hivatalbeli tisztviselő részére hamis utalványokkal kétszer utalványoztatott ki fizetéseket, amelyeket a második utalványozáskor a maga céljaira vett fel. A hamis utalványokkal Stancu csupán ötvenezer lej erejéig károsította meg az állampénztárt. Hónapok óta üzött csalásainak felfedezése után letartóztatták és átadták az ügyészségnek.

— Böjt hetében nem szabad bált rendezni. A lugosi zsidó hitközség március 7-én purim-bál rendezését vette tervbe jótékony céloknak támogatására. A múltban mindig fényes és nagyikerű mulatságra a meghívókat már szét is küldték s a város társadalmában nagyban készülődött a bálra. Ma aztán városzerte kinos szenzációt keltett az a körülmény, hogy a böjtre való hivatkozással a rendőrség a bált nem engedélyezte. Ez az indoklás pedig azért kellett feltűnést, mert purimbál megtartását már másodízben tiltja be a rendőrség ugyanazzal az indoklással. első ízben a múlt év december első napjaiban akarták megrendezni a purimbált, de az adventi böjtre hivatkozva, a rendőrség akkor is betiltotta. Ugyanez a sors érte ugyan akkor a lugosi reformátusok tervezett árvaregélyezési jótékony mulatságát. A felöltő a betiltásban és az indoklásban az, hogy amikor a kisbábságok mulatságait adventi bálként mint betiltottak, a lugosi titói kaszinóban minden héten tartottak nyilvános táncmulatságot, a mostani betiltás indoklását pedig az teszi feltűnővé, hogy a tegnap megtartott megyebál, amely kimondottan román bál volt, szintén a böjti időszakra esett.

Karánsebes

— Három évre ítélték rablás miatt egy főhadnagyot. Nagy port vert fel Karánsebesen Haffner Lajos volt osztrák-magyar főhadnagy ügye, aki sokáig állás nélkül lévő, a mellett azonban könnyelmű életet folytatott, végtére rablásnak adta a fejét. A Karánsebes közelében levő Balta Sarala megállónál felugrott a Bukarestből jövő vonaira, álarcolt vett fel, s egy vasdoronggal az első utast, aki az utjába akadt, fejbekő i totta. Bratia Péter orsovai kereskedő volt ez, aki az ütés következtében elájult, de mire Haffner kezdte megmozogni, már magához tért. Vad dulakodás kerekedett közöttük, mire a szomszédos fülkéből is előkerült egynehány utas, úgy, hogy Haffner szökéshez látott és leugrott a vonatról. A csendőrség rövidesen elfogta, de mikor Karánsebesre kísérté, Tövisnél újból leugrott a vonatról. Újból elfogták, s most került tárgyalásra ez a kalandos história a karánsebesi törvényszéken. Haffner tagadni igyekezett, de a kihallgatott tanúk ellene vallottak. Az esti hat óráig tartó tárgyalás befejeztével három évi fegyházra ítélték a volt főhadnagyot, aki az ítéletet megfelebbezte. Mihailescu ügyész is felebbezett — súlyosbírást.

A legjobb, legszebb és legolcsóbb bel- és külföldi férfi

gyapjuszövetek

versenykivüli áron

GH. SOCI

posztóáruházában Brassó, Kapu-ucca 27. szám alatt kaphatók.

(((Eladás nagyban és kicsinyben)))

DIVATOS RAGLANOK

NEUMANN M. URISZABOSAGA
BRASSO

Uri divat. Külföldi szövetek

HASZNÁLJON
CSAK
DURA
ELEMKEKET!

Bőrviszketegséget

lábon, kézen vagy a test bármely részén néhány szori bekenés után megszüntet a

Dr. Biró-féle Antrasol-Pasta

(Ne fogadjon el mást).

1 tégely ára 30 lej.

Postán 3 tégelyt 100 lejér küldünk bérmentve.

Főraktár:

Dr. Biró-gyógyszertár, Cluj

valamint minden vidéki gyógyszerertárban is kapható.

Mindenemű könyvet, bárhol és báki átal lett hirdelve, nálam olcsóbban szerezhethet be. Zene-művek, papíráruk, írószerek legolcsóbbak. Állandóan veszek egyes könyveket vagy egész könyvtárakat. Főleg régi magyar és román könyvekért jó!!! árat fizetek.!!!!

Keszei Albert

könyv- és papír kereskedése Cluj—Kolozsvár.

955

Újra forgalomba helyezik a szeged—temesvári vasútvonalat

Budapestről táviratozzák: Budapest, Szeged és Temesvár is régen hiányát érzi a békötés óta beszüntetett közvetlen vasútforgalomnak. Ezért úgy a román és a jugoszláv valamint a magyar érdekeltségek régen harcolnak ennek a vonalnak megnyitására. Az együttes harcnak meg lett az eredménye. Minden remény megvan a hat évi szünet után, hogy rövidesen megnyílik a szeged-temesvári vonal.

A genuai menetrendi konferencián a nemzetközi érdekeltségek határozottan kívánták a vonal megnyitását úgy, hogy az orient-express a békeévekhez hasonlóan Szegeden keresztül haladjon. A vonal megnyitásának egyetlen akadálya az, hogy Oroszlámoznál 1919-ben egy kilométernyi távolságban felszedték a síneket. A belgrádi tárgyaláson ebben is meggyeztek. Ugyanis a szerb állam vasut hajlandónak mutatkozott a pályarendbehozatalára. A helyzet jelenleg az, hogy két hónap múlva az osztende-bukaresti orient-express Szegeden fut keresztül.

A zsidók helyet kapnak a felsőházban

BUDAPEST. A felsőházi javaslat bizottsági ülésén Illés előadó bejelentette, hogy két zsidó egyesület beadványban kéri, hogy a zsidóságnak juttassanak helyet a felsőházban. Kérésüket a bizottság nem teljesítette, hanem elfogadta a javaslat eredeti szövegét, mely szerint a zsidók képviseleti igényét kinevezés formájában honorálják.

Lehetséges, hogy a tárgyalás folyamán a három ezer aranykoronás adócsenzt, kétezer koronára szállítják le, hogy több nagynak kerülhessen be a felsőházba. A javaslatot Bethlen gróf miniszterelnök pénteken terjeszti a nemzetgyűlés elé.

Hogyan szerezz népszerűséget az Egyesült Államok alelnöke?

NEWYORK. (A Brassói Lapok tudósítójától.) Coolidge elnök hivatalba lépésekor kiadta az esküt Dawes alelnöktől, aki állásfoglalást fogva egyszersmind a szenátus elnöke is. Ebben a minőségben Dawes egyúttal székfoglalót is tartott, s felhasználta az alkalmat arra, hogy élesen kikeljen a szenátus elavult házszabályai ellen. Oklével az asztalra csapott s kijelentette, hogy nem nyugszik addig, amíg a hasznavehetetlen házszabályokat meg nem változtatják. A néphez fog fordulni, gondoskodik majd arról, hogy

a szenátus ezentúl a nép érdekében dolgozzék s ne fecsegetse az időt.

A szenátus tagjai elképedve hallgatták Dawes kijelentéseit, voltak, akik lármásan és megdöbbenve tiltakoztak, sokan azonban elnéstek.

Az alelnök harcias kijelentései után a hangulatból megállapítható, hogy az egész közvélemény Dawes mögött sorakozik, akinek népszerűsége hallatlanul megnövekedett.

Franciaország még nem határozott a döntőbírói javaslatról

PARIS. (A Brassói Lapok tudósítójától.) Az Echo de Paris szerint a francia kormány még nem határozott végérvényesen a bizottsági döntőbírói javaslat ügyében elfoglalandó álláspontjáról, de bizonyosra veszik, hogy Herriot a berlini tervezethez csak a következő feltételekkel járul hozzá:

1. ha Franciaország, Anglia és Belgium közötti katonai egyezmény jön létre teljesen függetlenül a garanciaegyezménytől;
2. ha Németország belép a szövetségbe;
3. ha Lengyelországgal és Csehországgal kötendő döntőbírói szerződésekkel foglalkozó német jegyzéket teljesen megváltoztatják.

Brádi barnaszén

szállít azonnal, bármely mennyiségben kazánfűtéshez és téglagyáraknak Wolf Mátyás szén nagykereskedő Timisoara III. Posta-u. 4. Tel. 11-70

Döntő vallomások hangzottak el Leirer ellen

A hollandus ismét Budapestre jön

BUDAPEST. (A Brassói Lapok tudósítójától.) A most már letartóztatásban levő Leirer Lőrinc még mindig makacs szívóssággal védekezik az ellene emelt rettenetes vád ellen, azonban már látszik, hogy szívóssága megtörik és ha nem is keveredik ellentmondásokba, látszik rajta, hogy nem bírja sokáig állni a keresztkérdések tűzét.

A rendőrség a főszűrt a tanúkihallgatásokra helyezi. Döntőnek tartják Leirer Amália újsághordó asszonya vallomását, aki azt állítja, hogy az

Amália lakásán talált Pester Lloydot az ajtón keresztül Leirer Lőrinc vette át. A lap felbontatlanul hevert a földön, tehát bi-

zonyos, hogy Amália nem olvas-ta at.

Leirert máskülönbén még tegnap átkísérték az ügyészség fogházába, hol lefénnyképezték s ujjlenyomatokat vettek tőle. Az ügyészségen is ártatlanságát hangoztatja, de lehetséges, hogy ma már teljesen megtörik és vallomást tesz. Nagyon sokat várnak ma a délutáni kihallgatásáról. Az ügyészségi indítványt is ma készítik el az apa ellen.

Kersztensz Teodor Amália volt barátja, aki a nyomozásról naponta táviratban informáltatta magát ügyvédjével, szombaton újra Budapestre jön, hogy újabb vallomást tegyen, különösen Leirerről, akit elutazása előtt is ártatlannak mondott.

HIREK

Felelős szerkesztő: Kocsis Béla

A Brassói Lapok megjelenik minden este.

A Brassói Lapok egyes példányának ára 4 lej, vasárnap 5 lej; Bukaresztben 1 lejjel drágább; Ausztriában 30 garas, Csehszlovákiában 1 cK., Jugoszláviában 2 Dinár, Magyarországon 2000 m. K., Franciaországban 50 centimes, egyebütt 6 lej értékű valuta.

Vasárnap, március 8.

Katolikus naptár: Nagyboldog első vasárnapja. Invocavit. János hitvalló. — Protestáns naptár: János. — Görög naptár: Nagyboldog első vasárnapja. — Izraelita naptár: 5685. Adar 12. A nap kel 6 óra 44 perckor, nyugszik 18 óra 11 perckor. — Legközelebbi holdváltozás: holdtölte március 10-én 3 óra 56 perckor.

Időjárás: Változékony szeles, hűvös idő gyenge éjjeli fagyokkal és egyelőre még sok helyütt csapadékkal.

— **Megnyílt a Jókai múzeum.** Budapestről jelentik: Március 15-én a Petőfi-házban megnyílik a Jókai múzeum. A múzeum erekeit Jókai könyvei, butorai, emléktárgyai, Laborfalvi Róza levelei, kéziratok és festmények képezik.

— **Froreich ellen részvénytulajdonlás miatt is eljárás indult.** Budapestről jelentik: Az apósgyilkos Froreich Ernő ellen már régebbi idő óta részvénytulajdonlás címen folyik eljárás, mert ismerőseinek nagyjértékű részvényeit elkezelte. A vádirat kifogásolásánál személyesen igyekezett bizonyítani Froreich, hogy Egyed-vidéjének, kinek versenytársa, három ezer hold földje és milliárdos részvényei vannak, nincs szüksége csalásra. Ennek ellenére a vádtanács most csalás címen vád alá helyezte.

— **Folyóba zuhant bizottság.** A szovjet-oroszországi Noszgrov városban a folyó fölé híd építettek. Mikor elkészült, leherpróbat tartottak. A próba alkalmával a híd összeomlott és az egész vizsgálóbizottság belezuhan a folyóba.

— **Aki Kanadába, Braziliába, vagy Argentínába akar utazni, írjon azonnal Cosulich Line, Bucuresti, Cal. Griviter 131 triesti hajózársasághoz.**

— **Megveri bárendezők.** Budapestről jelentik: Tegnap éjszaka botrányos jelenetek játszódtak le a Gellért-szállóban, ahol néhány fiatal ember jelmezes álarcosbált rendezett. A rendezés nagyon gyengén ütött ki, mert este tízenegy órára mindössze negyven vendég érkezett a Gellért két nagy termébe melyet ötmillió koronáért béreltek ki. Tíz millió koronáért szerződtek a bátra egy jazz-bandet. Negyven ezer koronába került egy jegy és mivel csak negyven jegyet tudtak eladni, a bál egész bevétele 1.600.000 korona volt. Mikor a Gellért bérlelője látta, hogy a kikötött ötmillió veszedelemben forog, követelni kezdte a terem bér kiállítását. A rendezőség azonban nem tudott eleget tenni a követelésnek, s ugyanakkor a jazz-band is erősen kérte a tízmillió koronát. A dolog vége botrány lett, s két főrendezőt megvertek, az egyikről a frakkot is levették. A nagy botránynak a rendőrség vetett véget.

— **Házasság.** Egyed Kató és Rummler György főhadnagy, folyó hó 5-én házasságot kötöttek.

— **Magyarországon havazik.** Budapesti jeleink szerint a fővárosban és az ország egyes vidékein súlyos hóviharok mellett az északi kisebb havazásokba ment át. Sok helyen a földet vékony hóréteg borítja.

— **A cseh ifjúság körében hódít legerősebben a katolikusellenes mozgalom.** A cseh köztársaság létesítése óta folytatott katolikusellenes mozgalom Csehországban a katolikus egyházat mintegy másfél millió hívetől

fosztotta meg. Ezek közül csaknem 800.000-en a cseh nemzeti egyházba léptek és csaknem ugyanannyian lettek felekezetiellenesek. A mozgalom ma is tart és főként az ifjúság körében ér el sikereket. A cseh nemzeti szocialista ifjúság 48 szervezetének képviselőivel gyűlést tartott Prágában és ezen a gyűlésen statisztikát terjesztettek be a világ vallási hovatartozásáról. A szövetség 16,0 tagja közül már csak 574 római katolikus, 507 cseh nemzeti egyházbéli és 565 felekezetiellenes.

„Diadal” Várkonyival az Apollóban

— **Az antialkoholista egyesület előadása.** Az antialkoholista egyesület a napokban Csernátfa közszégen jól sikerült propaganda előadást rendezett tanulságos műsorral. Samtion Octavián lelkész megnyitó beszéde után dr. Suciu Sibianu orvos tartott érdekes előadást az alkohol elleni harcról. A műsor többi részét, egy monolog és egy egyfelvonásos vígjáték képezte, amelyet tánc követett.

— **Találtak március 4-én délelőtt egy farkas kutyát.** Tulajdonosa 3 napon belül Barca újfalu 245. szám alatt veheti át.

(*) **Lukács Berecky Mihály** Brassó, öcsének címét a lap kiadóhivatalában megteudhatja.

„Diadal” Várkonyival az Apollóban

— **A brassói izr. Chevra Kadischa folyó hó 8-án, Mózes halálának évfordulója alkalmából az árvaház-uccai zsinagógában délután hat órai kezdettel gyászisteniszteletet tart közvetlen utána chewra sude a hitközség tanácstermében, amelyre a hillestvérek ezután is tisztelettel meghívotnak. A banketten való részvétel végett jelentkezni lehet a hitközségi irodában. Arvaház ucca 31 szám.**

(*) **Orvosi hír.** Dr. Nagy László orvos rendelőjét Arvaház-uccából Hentes-ucca 6. szám alá helyezte át. Fogad: Bel, bejáró-sebész és vér (nem) beteg-eket, d. e. 10-1 és d. n. 3-4.

— **Új Bicsérdi-könyv.** Az ember hivatása cím alatt a ma már országjárta ismerő Bicsérdi Béla újabb tanításait és eredményeit tartalmazó könyvet adott ki. Ara 30 lej. Megrendelhető a Brassói Lapok könyvosztályánál. Alaptanításait tartalmazó könyve: »A halál legyőzése« ugyanott szintén megrendelhető. Ara 150 lej.

(*) **Modern Mozdó.** Pénteken nincs előadás. Szombaton utoljára lesz vetítve »Kean« Mosjoukinnal a főszerepben. Vasárnap délelőtti nagy gyermekelőadás keretében 6 felvonásos kalandor kép és 3 felvonásos Zígottó fogja a gyerekeket megnevetetni. Vasárnap egy cirkusz drámának, »A cirkusz tigrise« bemutatója lesz, főszerepben a híres filmdivával Heléna Makovskával. Azonkívül egy kacagtató új Zígottó vígjáték lesz vetítve. Jövő hét filmszenzációja »Cleó, a párisi pávakirálynő« bemutatója, mely film keretében lesz alkalma a közönségnek megismerni Mae Murayt, a legszebb és legegységesebb film és táncművésznőt. Jön: Tell Vilmos és csak felnőtteknek »Messalina« (Mindenki szeretője).

— **Pályázat.** A brassói telefon előfizetők névjegyzékének nyomdai munkálataira március 20-án délelőtti 10 órakor zárt ajánlatokkal nyilvános árlejtést tartanak. Bővebb felvilágosítással szolgál a brassói 1. számú postahivatal.

— **Akar-e a világkultúrában részesedni?** Ugy rendelje meg azonnal az „Exlibris” folyóiratot ingyen prospektust Lapago-Kolozsvár kiad.

— **Ótátráfűren a tavaszi szezon gyönyörű idővel köszöntött be.** Elnyhe napsütés, száraz idő. Tüdőcsucshurut, idegbántalmak, bazedoff, gyomorbetegségek számára a Tatra-szanaszatóriumban szakszerű kezelés és kitűnő ellátás. Mindenféle felvilágosítást ad a Hegedűs Hírlapiróda Nagyváradon.

(*) **Ne féljen! HYPEROL-lal** készítse száj vizét, megvédi fertőző betegségektől, torokfájástól. — Kapható minden gyógyszerárban és droguériában.

(*) **Mint értesülünk,** az Ascher Testvérek cég főnöke külföldi bevásárlási útjáról haza érkezett; Párisban és Svájcban a legszebb újdonságokat vásárolta be és hétfőtől kezdve a t. közönség rendelkezésére bocsátja.

— **Orvosi körökből.** Dr. Ritter bőr és nemibetegségek szakorvosa vasárnap kivételével naponként rendel Hirsch-ucca 25. I. szám alatti rendelőjében, nőknek 1 — fél 2-ig, férfiaknak délelőtti 11 — 1, és este 7 — 8-ig.

„Diadal” Várkonyival az Apollóban

— **Apollo Mozgó.** Pénteken nagyjából mi azt nincs előadás. Szombaton és vasárnap egy nagyszabású Luciano Albertini kép fut „Mister Radio” címmel. A film telve van vakmerő és hajmeresztő mutatványokkal s Albertini önmagát mulja felül ebben a szenzációs filmben. A film másik érdekessége az, hogy Putty de Lia is főszerepet játszik benne. Vasárnap délelőtti nagy gyermekelőadás, amely alkalommal egy tízfelvonásos vígjáték lesz vetítve. Helyár 5 lej. Kedden szenzációs bemutató: „A diadal”, főszerepben: Várkonyi Mihály.

Keresek megvételre

Erdélyi városok és vármegyék leírása, Orbán Balázs, Székelyföld leírása. Levélbeni ajánlatokat ármegjelleléssel kérek. Keszey Albert könyvkeres. Cluj—Kolozsvár.

Cementtetőcserépgépek,

továbbá gépek üreges tömbök, falitégla és cementlemez előállításához. Formák, csövek, kutyűrök stb. formálásához. Betonkeverőgépek, l-a cement festékek. Cementgyárak berendezése stb.

Mindent azonnal brassói raktárról szállít

„MODERNA”

építőgépek és Radiator R. T. Brassó, Kis-ucca. — Telefon sz. 578.

Mielőtt gépet venne, tekintse meg gazdagon felszerelt raktárunkat. Prospektusok és ajánlatok díjtalanul.

Csak FARMODONT jogkrémet használjon Kató, Az a legjobb és legolcsóbb fogtisztító.

769

Brassó számára új táblai kerületet alakítanak

Az új kerület öt vármegyéből fog állani — Marosvásárhely is megtartja tábláját három kerülettel

BRASSÓ. (A Brassói Lapok tudósítójától.) Már megemlékeztünk arról, hogy az igazságügyminiszter régi terve Brassó székhellyel egy új táblai kerület alakítása. Szó volt arról is, hogy Marosvásárhely városát megfosztják az ítélőtáblától, s azt Brassóba helyezik el. Ez a híradás nagy meglepetést okozott a széklőség fővárosában, ami érthető is, mert a miniszter ennek a tervnek megvalósításával Marosvásárhely régi jellegét, a mely ezt a várost az ország egyik gócpontjává emelte, a vidéki kisvárosok színvonalára súlyosztaná.

Most, amint értesülünk, a királyi tábla fontos kérdésében újabb fordulat történt. Eszerint

bár Brassó megkapja a táblát, több mint bizonyos, hogy Marosvásárhelyt sem fosztják meg attól.

Bukaresti tudósítónk ugyanis jelenti, hogy Ciurea Joachim brassói prefektus hétfőtől

kezdve Bukarestben tartózkodik és itt minden követ megmozgat, hogy Brassóban királyi táblát állítsanak föl. Tegnapelőtti a szénatásban tárgyalt a miniszterekkel és a szenátorokkal, tegnap pedig a kamarában volt és Marzescu igazságügyminiszterrel folytatott eszmecsere.

Ezekután a prefektus tegnap a késő esti órákban levélben értesítette a Brassói Lapok bukaresti szerkesztőségét a következőkről:

Az igazságügyminiszter elhatározta, hogy Brassó városnak is megadja a királyi táblát.

Ez a táblai kerület öt megyét fog magába foglalni. A miniszter emellett valószínűleg fentartja a marosvásárhelyi táblát is körülbelül három vármegyével.

Ugy látszik, hogy a marosvásárhelyiek mozgalmát, amely az ottani királyi tábla továbbfenntartását célozza, az igazságügyminiszter szintén nem hagyta figyelmen kívül.

IRODALOM, MUVESZET

Stern Rózsika budapesti sikerei

A gyulafehérvári kis művész nő hangversenye a pesti Vigadóban — Ünneplik Hubay mester nagytehetségű tanítványát Szemelvények a budapesti sajtó beszámolóiból. — Akik a Rózsika szívéhez legközelebb állanak — Budapest után Bécs, Berlin, Pilsen, Prága következnek

GYULAFEHÉRVÁR. (A Brassói Lapok tudósítójától.) Kendő lobogtatás, lelkes tapsok és éljenzés között indult budapesti művészi körutjára egy kis Gyulafehérvárt feltűnt fenomen, Stern Rózsika hegedűművész. Művészi iskolázottsága és finom érzéke, minden affektálás nélküli szerény, de biztos föllépése tette őt oly kedvelté az erdélyiek előtt. De kíváltk Gyulafehérvár, ahol a művész nő született, s szülei ma is laknak, gondol büszke örömmel sikereire. Mikor Kolozsvár után Gyulafehérvárt tartotta budapesti útja elől bucsúelőadását, a város oly nagy érdeklődést mutatott a Stern Rózsika koncertje iránt, amilyen ritka szép Istenadta talentumu országvilág-hírű művészeknek szokott csak néha-néha kijárni.

Most Budapesten szerepelt, a Vigadó nagytermében. A sikerről szüleit egy rövid kis sürgönyben értesítette, majd kedves levélkében számolt be a részletekről. A sürgöny ennyit mond: „Budapesti koncert erkölcsileg anyagilag fényesen sikerült. Egyébként közlünk mutatónba néhány budapesti sajtókritikát is. Az Újság ezeket írja:

„Stern Rózsika, egy igen tehetséges fiatal művész nő hegedült tegnap a Vigadó nagytermében. Előbb Zsolt Nándornak, majd Hubay Jenőnek volt a tanítványa és ez már magában kezesség arra nézve, hogy a tudása, ízlése minden tekintetben kifogástalan. Nála azonban ezeken felül szív, melegség, elérzékenyülés, fellángolás, sőt elmélyedés is van. Játékának hatását csak még fokozza, hogy rendkívül sima és bársonyosan kellemes a tónusa. Műsorának leg súlyosabb száma Csajkovszky versenyműve volt és csak jellemző Stern Rózsika művészetére, hogy ezzel a hatalmas szerzeménnyel, mit már majdnem minden világot járó virtuóz előadásában hallottunk, érdekelti tudott, sőt helyenként magával is ragadott. Az egész est folyamán nagyon lelkesen ünnepelték.

A „Pesti Hírlap” a következőképp emlékszik meg a hangversenyéről:

Baumgarten Géza, Marosvásárhely, Fő-tér.

BUTORÜZLET Telefon: 194. Fördőtulajdonosoknak ártengedmény — Heverők, ágybetétek, hajlított székek, zománcozott hálósőbák jutányos áron. — T E L J E S LAK BERENDEZÉSEK. Kedvező fizetési feltételek!

VARROGÉPÜZLET Telefon: 114. Szabomesterek! 5 db 16/33 Central Bobbin varrógép jutányos áron eladó (egyenként is). Varrógépek, szétrészek, kerékpáralkatrészek fegyverjavítások, javító műhely. 423 Kedvező fizetési feltételek!

Himzésmintákat

báli ruháknak azonnal tervez Bolesch Jenő Brassó, Buzasor 8 szám. 7343 II

SPORT

(x) **Hollandia nem bírja megtartani az 1928. évi olimpiász.** Amszterdamból jelentik: A hollandi kormány törvényjavaslatot nyújtott be a kamarának, melynek értelmében Hollandia egymillió holland forinttal támogatja az 1928. évi amszterdami olimpiász előkészületeit. A törvényjavaslatnak azonban nincsen többsége a kamarában és így előreláthatóan nem fogják megszavazni. A következő olimpiász ebben az esetben Los-Angelesban fogják megtartani.

Anyák!!! Höfer hintőpor, crem, szappan a gyermekek kedvence.

KÖZGAZDASÁG

Ötvenezer takarékpénztári könyvecske

Csak a felek késedelme akadályozza a postatakarékpénztári betétek kifizetését — Lejben folyósítják a korona-összegeket

BUKAREST, (A Brassói Lapok tudósítójától.) E hét elején terjesztette a szenátus elé Duca külügyminiszter a Magyar Postatakarékpénztár és a Magyar Postával függőben maradt ügyekről szóló konvenciót, melynek ratifikálása már csak napok kérdése.

A bukaresti főposta statisztikai ügyének vezetőjével Maneanu reszort-igazgatóval beszélgettem ez ügyben, s ő roppant érdekes statisztikai adatokat közölt a Brassói Lapok számára.

Eszerint a jelen konvenció alaptárgyalaikat még 1922 őszén fejezték be Budapesten, ahol Románia meghatalmazott minisztere, alá is írta a konvenciót.

A konvenció maga két részre oszlik. Az első rész annak az összegnek a visszautalásával foglalkozik, amelyet még az összeomlás ideje előtt, tehát 1918-ig helyeztek el a Postatakarékpénztárban, a jelenlegi román alattvalók. Ezeknek a betétkönyveknek a száma ma meghaladja az ötvenezeret, s maga a letétele helyezett összeg megfelel hatvanmillió akkori értékű magyar koronának.

A budapesti központi postaigazgatóság már több ízben intézett felhívást a közönséghez, hogy nyújtsák be a romániai postahivatalokhoz a betétkönyveket, mivel a konvenció értelmében az itteni posta az akkori koronát a mai lej értékben fizeti ki. Azonban hiába, való volt ez a többszöri felhívás: a közönség alig jelentkezett, mert nincs bizalma az itteni postahivatalok elszámolásához, mivel azt remélték, hogy Budapesten többet kap az akkori érték kártalanítására. Pedig ez roppant tévedés s óriási módon káros következményekkel járhat a betevőkre, mivel Budapesten ugyancsak a konvenció értelmében a régi koronaértéket a mai koronaértékben, tehát a lejnek sokkal, de sokkal alacsonyabban fogják kifizetni.

Annak ellenére, hogy a bukaresti postahivatal által megszabott határidő lejárt, ismét új határidőt kapnak a betétkönyv-tulajdonosok és pedig a ratifikálás napjától számított három hónapot. A betétkönyv tulajdonosainak igazolnia kell román állampolgárságát, s el kell magát látnia ezenkívül az összes igazoló okmányokkal.

Amennyiben a közönség vonakodik a betéti könyveket beletéríteni a román postahivatalokhoz, maga az operáció roppant sok időt vehet még igénybe, mivel a teljes befejezést szinte lehetetlenné teszi. Hiszen még így is, ha már kézben volnának az összes

betéti könyvek, több hónapi munkáról lehetne szó. A jelen körülmények között azonban még egy esztendő sem elegendő a teljes likvidáláshoz.

A Postaközpont, a ratifikálást követő napon újabb körlevéllel fordul majd a közönséghez, s attól teszi függővé a további teendőket.

Ugyanez a helyzet áll fenn a postai csekk-forgalomra. A magyarországi postahivataloknál elhelyezett címletek, melyek a mai román alattvalók tulajdonát képezik, ugyanebben az országban, ugyanezek mellett a feltételek mellett lesznek kifizetve. Azonban épp úgy, mint a betétkönyveknél, a címleteknél sem mutatkozott hajlandóság azoknak a román postai központba való beszállítására.

A román postai főigazgatóság szerint pedig hiába való a közönség várakozása. Az osztrák-magyar bank által kibocsátott koronajegyek értéke likvidálva lévén, a budapesti központ nem fizetheti vissza a tételeket a régi árfolyamban, s így csak a mai koronaérték szerint veheti fel a tulajdonos az őt megillető összeget, amely érték sokkal kevesebb a román lej értékénél.

A konvenció második része az összeomlás idején megszűnt postaforgalom további részét illeti. Mindazok az utalványok, melyeket a magyar Postaigazgatóság, illetve hivatal az idecsatolt erdélyi és bánati bankok, valamint magánosok részére továbbított s kifizetve nem lettek, a ratifikálást követő néhány napon belül a román állam fogja teljesíteni azok kifizetését és pedig lej árszámításban, mint a postatakarékpénztári kifizetéseknél: 1 korona — 1 lej arányában.

Hogy mennyit tesz ki az ily módon kifizetésre kerülő összeg, azt még hozzávetőlegesen sem lehet ma megmondani, azonban óriási összegről van szó. Mert idetartoznak nem csupán az utalványok, melyek a bankokat és a magánosokat illetik, hanem mindazok a küldemények, melyeket annak idején a magyar postaforgalom lebonyolított, tehát: ajánlott küldemények, értékelevelek, csomagok. Mindezeket a román állam fizeti ki az igényjogosultaknak s azután, a likvidálás megtörténte után a magyar állam fizeti vissza a román államnak.

A konvenció minden idevonatkozó részére teljes a két állam közötti megegyezés s a ratifikálás már csak néhány nap kérdése.

A MAI PENZPIAC

Péntek, március 6.

A világgiacon az árfolyamhullámlás nem mutat lényeges eltérést.

A belföldi piacon Brassó vonalak nélkül elszigetelten áll egész délelőtt, mindössze Bukaresttel és Nagyszebenrel van kapcsolat. Így meglehetősen üzlettelenül telik el az egész délelőtt. Délben: egy svájci frank 39.10 lej, egy dollár 203, egy angolfont 970, egy francia frank 10.45, egy olasz lira 8.26, egy cseh korona 603, egy lejért 350 osztrák, illetőleg 356 magyar korona.

Zürich. Devizák (zárjelenben a tegnapi zárástól való eltérések). Nyitás: egy dollár 5.19 és háromnegyed. (— háromnegyed) egy angol font 24.79 és egynegyed († egy negyed), száz francia frank 26.55 († 5), száz olasz lira 21.05. († 05), száz cseh korona 15.43 és háromnegyed (— egynegyed), száz dinár 8.38 és háromnegyed († 3 és háromnegyed), száz leva 3.80, száz lej 2.59 és fél († 2), tízezer magyar korona 0.72, tízezer osztrák korona 0.7325 (— 5), száz járadékmárka 123.853.

(—) Budapesti értéklőzsde. A csütörtöki tőzsdénapon lánnya és üzlettelen volt a forgalom. Zárati árfolyamok ezrekben: Magyar hitel 401, Osztrák hitel 159, Salgó 559, Rima 144, Déli vasút 37, Államvasút 415, Kohó 335, Atlantika 22.5, Ganz Danubius 2700, Köszén 2975, Papiripar 31, Nasici 1750, Szlavónia 62, Földhitelbank 163, Viktória malom 278, Pesti magy. ker. 1165, Beocsi 1025, Uriányi 900, Láng 91, Lipták 24, Schlöck 40, Brassói 295, Zabolai 13, Baróti 0.7, Cukoripar 2270, Klotild 20, Olasz bank 20, Angol magyar 35, Leszámitoló 65.25, Magyar-Cseh 17.60, Nova 201, Kronberger 7.5, Csaky 7.5, Izó 915, Magnezit 1725, Viktória butor 1.5, Ofa 465, Malomsoky 11, Pesti Hazaj 2800, Fegyver 705.

(—) Hiteltudósító iroda. Belföldi és külföldi pénzügyi, kereskedelmi és ipari vállala tokról, egyéni és társaségekről, azok személyi és vagyoni megbízhatóságáról, precíz, gyors és diszkrét hiteltudósításokat adunk. Kérjen próba, kontroll és öninformációt „Pénzvilág” országos hiteltudósító és inkasszó iroda. Oradea Mare, Str. Jókai 17. Telefon 9.

— Új petroleumforrások Torda mellett. Tordai tudósítók jelentése szerint Torda mellett a földmunkások petroleumforrást fedeztek fel. A forrás gazdagságát és erejét még nem vizsgálták meg hivatalosan, de az új forrást nagyjelentőségűnek tartják Torda iparára nézve.

(—) Egész Európára kiterjedő magnezit-kartell alakul. Bécsi jelentés szerint az összes európai magnezitüzemek kimondották a kartell létrehozását s elfogadták azt a megállapítást is, mely kimondja, hogy az egyes európai államok mennyi magnezitet kapjanak. A kartell székhelye Bécsben lesz.

Nyíltér

Kovács Mózes (Baraolt Barót) Három székvarmegréje ajánl Bükk és Tölgylaszat az Agostonfalva állomáson kocsirakományokban Megrendelések a Baróti Takarékpénztár r. t.-hoz Barót intézendő.

*Ezen rovat alatt közlöttékért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.

Elsőrangú ruhák

raglánok, mérsékelt aron kaphatók a Szabó mesterek Árucserájában Brassó, Károlyherceg-ucca 29 szám. — Nagy kellék raktár.

TITÁNIA

Regény

Írta: HAMVAS JOZSEF

— Ez érdekelne.
— Nem felejttem el.
— Mást nem tud? Hisz' ez jóformán semmi. Várjon meg. Itt egy kis selymet veszek. Mindjárt itt kint lesznek. Addig gondolkozzék.

Bement a boltba. Frici föl és alá járt az uccán. Hiuságát bántotta, hogy tudósítása nem elégítette ki Magdát. Vivódott magával, hogy elmondja-e még, a mit tud. Egy kicsit kényes, baja is lehet belőle. Ettől pedig félt, mert Frici nem volt bátor ember. De a hiusága győzött.

Magda hamar kijött a boltból. Kíváncsi-an nézett Fricire:

— No, tud-e még valamit?
— Tudok. Súlyomvári Elemérrel volt egy kicsit zavaros csikóvásár-ügye Bugáthy-nak.

— Ez talán érdekesebb lesz.
— Azt hiszem. Hát úgy volt, hogy Elemér egy csikót bízott rá eladásra. El is adta, de a pénzt elkártyázta.

— Súlyomvári megtudta?
— Meg. Az ilyesminek híre megy. Különben Bugáthy hajnal felé, konyak mellett, maga is bevallotta elkeseredésében.

— Mi lett belőle?

— Bugáthy hajszolta a pénzt, de nem tudta megkapni. Elemérnek a pénzzel az öreg anyjánál be kellett számolnia, hát szorította. Azt mondta, hogy addig haza nem mehet. Együtt mulattak Bugáthyval két napig. Bugáthy megpróbálta kártyán elnyerni a pénzt Elemértől, de Elemér nem állt kötelnek. Akkor aztán Bäumer papánál vették föl a pénzt ketten.

— A harmadik aláíró maga volt.

— Honnan tudja?

— Frici, maga hamar szegény ember lesz.

— Nem tagadhattam meg. Bajban voltak.
— Még ez se érdekes. Az ügy rendben van. A csikó helyett maga négy ló árát fogja kifizetni a papának és ezzel nincs tovább.

— Lehet.

— Ez az egész?

— Volna még valami.

— Érdekes?

— Az.

— Hát édes, jó Frici, miért tartja ezt legutoljára, ha érdekes?

— Azt gondoltam, hogy nem illik elmondani.

— Nekem?

— Igen. Fiatal leánynak.

— Szerelmi história?

— Az.

— Mondja el bátran. Maga elmondhatja nekem. Maga a Frici. Maga előtt nem röstellem.

Frici értelmetlenül nézett Magdára, de még mindig habozott.

— No, mondja már!

— Hát Bugáthy egy kóristalánnyal van jóban.

— Ez semmi.

— Egészen bolond bele. Elvesztette az eszét.

— Milyen lány az?

— Színésziskolát végzett. Valami első-gényedett polgárcsaládból való. Azt mondják, tisztességes. De nem kap szerepet, mert nincsen pénze toalettékre.

— Hogy hívják?

— Fodor Tusinak.

— Nos és Bugáthy?

— Már arról is beszélt, hogy feleségül veszi. De a leánynak több esze volt. Tudja, hogy hamar a szemétre kerülne mind a ketten.

— Hogy áll most az ügy?

— Ugy, hogy Bugáthy apró figyelmességekkel el tudja látni a leányt. A leány pedig ruhákat szeretne, hogy valami kisebb szerepben bemutatkozhasék. Eddig persze nem kapott szerepet. Ezért van közöttük veszekedés. Bugáthy akkorákat iszik utána, mint még soha sem.

— Ez érdekes?

— Azt hittem, igen.

— Jól van, Frici, maga megtette, a mit tehetett és ezt köszönöm magának. Maradjunk továbbra is jó barátok. De Bugáthy-ról ne beszéljen többet nekem.

— Már nem érdekli?

— Semmit. Ha egyszer megint eszembe jutna, majd kérdezem. Azért, ha ráér, figyelemmel kísérheti dolgait.

(Folyt. köv.)

VASÁRNAP

Imecs Béla:

Apolj virágot

Apolj virágot, nézd, de szép,
Lelkedbe ülted el dalom.
Ne várd, hogy égő-színesen
Kikeljen, fényes hajnalon.

Elég, ha mélyben gyökere
Továbbkuszik, új utra tér
És más gyökér elágazó
Kis szálaival összeér.

Az ég kékes leplén

Mintha lehullott tündér hagyta volna
Aranyhaját a színes alkonyégen:
Aranyos visszlényét felhők övében
Hagyván, szállott alá a nap korongja.

De nem soká maradt arany színében
Csillogva, halvány rózsaszínbe vonva
Fénylett az ég, felhők kúszált iromba
Csapatja szállt, közel szélvész jegyében

Am nem gondoltam szélvészre, viharra,
Az ég kékes leplén, tüzzel kibarrva,
Nem láttam nagy, félelmes képeket.

Csak embert láttam, aki széleselt,
Aranyos emléke egy percig lényelt,
Halványult, elfeledték, semmivé lett.

Szent Péter madárcái

(Floznik György dr. „Római emlékelből”)

Gondolatban Rómába szeretném vezetni a kedves olvasót. Oda, ahol az Örök Városnak szíve dobog, melynek szerelete átör a romulusi falakon s átöleli az egész világot. Oda, ahol agalileai „halász” porai pihennek, melyeknek bűbajos légköre a zarándokok százezreit vonzza évenként ellenállhatatlan erővel magához. Oda, ahol oly gyakorta térdpel a pápa s megalazza tiarás fejét annak emléke előtt, akinek először mondotta a Mester:

— Legeltessd bárányaimat.

Oda, Szent Péter sírházhoz szálljunk képzeletben, mikor hetvenezer hívő hullámszik a Szent Péter hajójának, hogy végig éljen egy oly magasztos ünnepet, melyet még e bazilika sem mindennap láthat. Ez az ünnep a szentté-avatás. A szót ne értsük félre! Legtöbbször e földön is csatlakoznak jelek tesznek bizonyosságot arról, ha Isten kiválóbb választottjai haláluk után einyerték az örök élet pálmáját. Ilyenkor az Egyház joggal örvend és ünnepel s a hívek millióinak nevében Te-Deumot énekel a pápa. Voltaképpen hát nem az Egyház avatja fel Istennek szentjeit, hanem csak oltárra emeli őket.

Nem szándékozom most a szentté-avatás ünnepélyes lefolyását elmondani. Hogy ez valami páratlanul szép és megható, — tagadhatatlan; s hogy ezt éppolyan páratlanul szépen leírni nem lehet, — még tagadhatatlanabb.

De a végtelen tenger kincseiből legalább egy gyöngyöt, a virágos rétről egy szál nefelet, — a szentté-avatás ünnepéből legalább egy igénytelennek látszó, de kedves kis epizódot mégis bemutatok.

A pápa miséjének első részében, felajánlás alatt, miután az ünnepélyes Te-Deum véget ért, különösen érdekes szertartásnak lehetünk tanúi. A biborosok a trónon ülő pápához lépnek s különböző ajándéktárgyakat ajánlanak fel neki, melyek az épen ünnepekt szentet, annak életét, érényeit hivatják jelképezni. Ezen áldozati ajándékok között szerepelnek Szent Péter madárcái is. S ha már a Szent Ágnes báránykái is oly vonzó és kedvesek, mennyivel inkább mondható ez Szent Péter madárcáiról, melyek ilyenkor három arany kalitkában félénken röpködnek Szent Péter sírja fölé, a Szentatya színe előtt.

Az egyik kalitkába két fehér galamb van

zárva; a másodikba két bugó gerlice; a harmadikba több apró éneklő madárka.

Három biboros főpap a kalitkával körüljárja Szent Péter apostol sírját, mely ez alkalommal különös fényben pompázik, diszes virágok illata és örök-mécses pislákolása között. Felmutatják a biborosok e madárcákat az összesereglett ünneplő hívek ezreinek is, majd visszatérnek a pápa trónjához s felajánlják őket a Szentatya pápa szentté-avatás emlékére. Hogy mindez milyen páratlanul kedves látványosságot nyújt, alig lehetné valaki, ha nem volt szerencséje soha személyesen is tanuja lenni ilyen jelenetnek.

Én emlékszem rá.

Pillanatra siri némasággá vált egyszerre a hullámszó néptömeg tompa zúgása, s a Szentatya színe előtt a hirtelen támadt néma csöndben csak a kis madárcák voltak hallhatók. S mintha a galambok és a két gerlice az Apostol sírja körül Szent Péternek bugtak volna; mintha az arany kalitkába zárt madárcák is neki csicseregtek volna köszöntő dalt, altató éneket.... Eppen ezért — bár nem tudom, mások hogy nevezik őket — én magam hirtelenében alig tudtam volna jobb nevet találni számukra, mint ha azt mondom róluk: ezek Szent Péter madárcái.

Az a szokás, hogy az ünnepélyes szentté-avatás alkalmával különféle áldozati ajándékokat nyújtanak a pápának, még az öt-egyház idejéből való. Ezen ajándéktárgyak rendszerint: viaszgyertyák, kenyér, bor s víz és — Szent Péter madárcái. Alig hiszem, hogy lehetne találni a szép természetben Isten teremtményei között valamit, ami ezeknél az áldozati tárgyaknál jobban megfelelne annak, mit a katolikus Egyház velők oly szépen jelképezni akar. Aki például a katakombák világában otthonos, tapasztalhatta, milyen nagyon szerették különösen régi keresztények hitüket, érzelmeiket s vágyaikat egyszerű szimbólumok jelentésébe rejtetni. Egy hal képe a katakombák falán, bármily nagyon kezdetleges művészettel készült legyen is az, hősi krisztusi életre, mély evangéliumi gondolkodásra s érzésre vall. S ez már magában is elég volt arra, hogy „I-CH-TH-Y-S“-re, ez ismét Istenfiára, Péterre, Ecclesiára emlékeztessen a katakombák világának ott elvonuló árnyait. S a szimbólumok e nyelvén nemcsak a „pictor“, hanem a „fossor“ is, nemcsak a patriciusok gyermekei, hanem a rabosolók analfabéta fia is pompásan értettek. Manapság is könnyen előfordul, hogy a tudós ur ember bambán bámul a katakombák szimbólikus képei előtt s még bele is fázhatik, ha sokáig ott időzik, — míg ugyanakkor a tudatlan egyszerű ember, legyen bár számára az ábécé is csak amolyan alig hírből ismert fogalom, ha csak az evangélium történetét ismeri s szellemét átérti: az emlékek jelentését érteni s élvezni képes, áhítatra gyulad lelke e kripták évezredes képei láttára.

S amit a római katakombák képei, ugyanazt célozzák többek között az ünnepélyes szentté-avatás alkalmával a pápának felajánlott tárgyak is, első sorban az arany kalitkába zárt galambok, gerlicék és csicseregő kis madárcák. A hal Krisztusra, Szent Péter madárcái azokra a szentekre emlékeztetnek, kiknek nyilvános tiszteletére először gyűltek össze a hívek számos ezrei. Hogyne! Hiszen elég egy pillantást vetnem a galambra, hogy felfedezzem benne a szentek hűségének találó jelképét. A galamb a szeretetnek, a galamb a békének is jele. Annak a szeretetnek, melynél tökéletesebbet a szentekén kívül a világ nem ismer; s annak a békének, melyet a boldogultak élveznek, akik számára szerencsésen lejárt a földi harc és küzdelem. — S ha tudom, hogy a turbékoló, beszédese gerlice a szentbeszédnek lehet jelképe, nem lesz nehéz gondolati kapcsot találnom a gerlicék és a szentek között. A gerlice a lélek tisztaságának is jelképe. De éppoly találóan lehet a bugó gerlice szimbóluma a sírásnak, a bánat könnyének s végül a magány szeretetének is. Mindmeggannyi szimbólikus vonatkozás a gerlice és a szentek között. — S a harmadik arany kalitka madárcái? Nemde a madárcák is földi lakók, de azért a magában szárnyalnak; a tiszta ég az ő élvezetük, ez az ő életük. Néha ugyan a göröngyös földre is leszállnak, de ezt csak azért teszik, hogy ott a szükséges eledelt vegyék, aztán ismét az ég felé viszi vágyuk. S nem így tettek-e a szentek

is? Nem vágytak-e ők is szüntelen az égbe? A föld őket kevésbé zavarta; úgy tartózkodtak itt, mint az égi madárcák, folyton félelemben, nehogy lépes vesszőre jussanak. Igen, ők is oly elemi erővel vágytak fel az égbe, mint a kis madárcák a szabad természet bűbajos ölébe...

Mivel a Szent Év folyamán több szentté-avatás is van programba véve, e sorok olvasói között is bizonyára vannak olyanok, akik szintén szerencsések lesznek közelebből is megismerkedni Szent Péter madárcáival az Örök Városban a „halász“ mécsvilágos sírjánál, mikor a Szentatya újabb szentté-avatási ünnepre vonul be Michel Angelo fenséges kupolája alá.

Bónyi Adorján:

Hazugság

Semmi közöm ehhez az asszonyhoz.

Százsor és százsor elismélttem magamban naponta. Amikor csak rá gondolok. Szomorú, hogy gyakran gondolok rá. Miért?

Nem tudom. Értetetlen előttem. Alacsonyrendű, szánalmas, közönséges és hitvány lény. Én tudom. Én ismerem a titkát.

Igen, én ismerem a titkát. Lajos jóbarátom. Jóbarátom volt már akkor, amikor őt még nem is ismertem és nem vette feleségül. És azóta is. Barátságunknak mély gyökerei vannak, elszakíthatatlanok. Semmi ezt a mi barátságunkat még nem semmisíthette. Még egy asszony sem.

Ez az asszony különben mostanig, őt esztendőn keresztül, nem is törődött ezzel a mi barátságunkkal. Ugyszólván észre sem vett. Jártam a kázkba, szinte napról-napra és járok ma is. És napról-napra kétségbeesetten és undorodva kellett látnom mindazt az aljasságot, ami ott történt. Ez a nő éppen én előtt nem takart el semmit. Egyszerűen levegőnek nézett.

Oh igen, én tudom jól az ő titkát!

Nem emlékszem bizonyosan, mikor vettem észre az első áruló jelet. Talán úgy történt, hogy feketére felmentem Lajosékhöz és Lajos én előttem kérdezte meg a feleségétől:

— Mit csináltál délelőtt, szivecském? Künn voltál a városban?

— Nem — felelte Irén csodálatos nyugalommal, — itthon kuksoltam egész délelőtt.

Hirtelen meglepetve néztem rá. Alig két órával azelőtt, délelőtt, a Belvárosban találkoztam vele, még köszöntem is neki, fogadta is a köszönésemet, mosolygott, sietett.

Most is mosolygott, amikor fülem hallatára itt hazugságot mondott az urának, mosolygott, gyermekesen és édes ártatlansággal, egyenesen az ura szeméi közé. Olyan elragadó volt, hogy Lajos magához vonta, megcsókolta.

— Ej, — gondoltam magamban — vagy én tévedtem, vagy ő csakugyan megfedekezett arról, hogy bent volt a városban.

De egy egészen jelentéktelen dolog történt másnap vagy harmadnap, ami már gyanakvóvá tett, sőt megijesztett és ettől kezdve erősen felfigyeltem.

Vacsora után voltunk, Lajosék ebédlőasztala mellett, hármasan. Kedélyesen beszélgettünk. Lajos kivett egy szivart és kivette a szivarszipkáját. A szipkát letette maga elé az asztalra. A szivart megropogtatta, levágta a végét és rá akart gyújtani. Nem talált gyufát a zsebeiben, felállott, hogy a dohányzóasztalban keressen.

Irén beszélt, gyorsan és a maga vonzó modorában és közben, mintha szórakozottan, mintha véletlenül csinálná, odanyúlt a szivarszipka után, lassan elvette az asztalról, az ura hátát fordítva keresgélte, Irén a szipkát lassan becsuszta a pongyolája zsebébe. Csak néztem, mi akar ez lenni? tréfa ez? mi lesz ebből?

Lajos visszajött, nyugodtan pőfékelt, továbbá diskuráltunk. Egyszerre csak Lajos keresgélni kezd az asztalon, keresgélni kezd a zsebében. A szipkáját keresi. Nincs. Odafordul Irénhez:

— Édesem, nem láttad valahol a szipkát?

Irén ránézett. Nyugodtan, sarkig kitért szemmel és azt felelte:

— Nem fiacskám. Nem láttam.

Lajos bosszankodva dörmögött:

— Kutyá szórakozott vagyok. Megesküdtem volna, hogy az imént ide tettem az asztalra. No, nem baj, majd meglesz valahol.

Megrendültem, tetőtől-talpig. Abban a pillantásban, ahogyan ez az asszony az urára nézett, bármilyen kedvesen is, de volt valami egy gyilkos nyugalomból és biztonságából. Pillanatig gondolkodtam. Ez az asszony vagy azért hazudik, mert kell hazudnia, a vérében van, ez a betegsége, vagy azért hazudik, mert most, ezekben az apróságokban későbbi nagy és döntő hazugságokra gyakorolja magát...

Elhatároztam, hogy most már megfigyelem minden mozdulatát. És ettől a naptól kezdve szakadatlanul figyeltem. Lajosékhoz sok ember jár, néha nagy, zajos és derűs társaságok. És nekem látnom kellett, hogy Irén ugyanazt az embert, akivel előző nap meghitt sétában láttam őt egy félreeső uccában, csaknem összeborulva jártukban is, ugyanazt az embert másnap este halálos csipkelődésekkel gyöttri, öletességével megalázza és kigunyolja, mialatt szakadatlanul az urára néz, mintha el akarná őt kábítani azzal, hogy másokhoz ő milyen kegyetlen tud lenni és mennyire féltől vesz minden férfit — és Lajos mosolygott és nevetett és boldog volt.

És látnom kellett, hogy máskor, egy másik férfi, a szomszéd-szoba homályában megcsókolja az asszony vállát, hosszan, a szerető biztonságával és pár perc múlva Irén, visszatérve közénk, ura vállai fölé hajolva, megsimogatja Lajost, hozzászorítja arcát és fülébe suttogja:

— Édes, édes mindenem!

Látnom kellett egy napon, amint a Sváb-hegy felé haladó úton a kocsim mellett elsuhanó taxiban összefonódva ül egy férfivel, egy idegennel, akit sosem láttam és látnom kellett, hogy ugyanezt az idegent az ura pár nap múlva felhozza vacsora után és bemutatja őt Irénnek és Irén hűvösen, közönyösen és csodálkozva nyújt kezét, mint egy idegennel szokás, akiről nem tudja az ember: mit keres ez itt?

És látnom kellett — óh, miket kellett látnom, utálat fogna el, ha mindent fel kellene magamnak sorolnom. A hazugságnak és a gonoszságnak csodálatos szövetségét, amelyekbe már magam is kábultan majdnem belegabalyodtam.

Jogosan kérdezhetné tőlem bárki, miért nem léptem közbe, én, aki jóbarátja vagyok Lajosnak, miért nem akadályoztam meg, hogy ez a gyalázatos játék pocskéká tegye szerencsétlen barátom életét, miért nem?

Aki csak egyszer látná őket együtt s látná Lajos istenien szerelmes, boldogsággal telt tekintetét, amellyel a feleségét dédelgeti, élvezi, ünnepli, az megértené, hogy még egy idegen sem érezhetne kedvet egy ilyen örömtől, bár hazug örömtől fénylő lelket egy csapásra összetörni, de különösen nem lehet ereje ehhez egy jó barátnak, aki végtelenül szereti ezt a boldog meglepetést, ezt a mosolygó elálokozottat.

En tehát hallgattam. És vártam, a sors mikor lesz kegyesen segítségemre, hogy megmenthessem ezt az árva, kijátszott férfit valami rettenetes katasztrófától.

Most már tisztán láttam az asszony lelkét. Láttam, hogy ez az élete, életének minden értelme és minden gyönyörűsége: ahogyan odahurcolja házukba és asztalukhoz a szeretőit, szembe az urával, akit ellepett, befőt és megvakított hazudozásai szörnyű és következetes összevisszaságával, ahogyan együtt gyönyörködik a tolvajban és a gyanútlan meglopottban, a hőhőben és az áldozatban és közben szíve mélyén ünnepli önmagát, a maga leküzdhetetlen fölényét, győztes gonoszságát, diadalmaszkodó hazugságát.

Mig aztán egyszerre a napokban...

Jól esett mindezeket most újból végig gondolnom, mielőtt beszámolok arról az utolsó gonoszságról, amely betetőzött minden eddig.

Mert egyszerre a napokban az történt, hogy az asszony váratlanul, villámcsapás gyorsaságával, teljes szépségével és csábító mosolygásával szembe fordult velem.

Lajos még nem volt otthon, kicsit korán jöttem. Máskor ilyenkor Irén ásitozni szokott,

vagy egyszerűen tovább olvas, jelöl, hogy számba se vesz.

Most azonban idegesnek látszott, néhány-szor hosszan rám nézett, végre felegyenesegett, hozzám lépett és szemem közé nézett:

— Mondia, vak maga? Mikor veszi már végre észre...?

Elakadt. Most úgy nézett ki, hogy a szeméből nyomban könnyek fognak előidőzni. De keményen összepréselte a száját és inkább elmosolyodott.

— Nem kívánhatja tőlem, — mondta gúnyosan de kissé szomorúan — hogy tálcán nyújtsam át magának azt a mérges, átkozott és gyönyörű gyümölcsöt, amit némely ostoba emberek szerelemnek neveznek.

Megfordult és faképnél hagyott. Belémfagyott a lélek a meglepetéstől s talán a rémülettől is. Aztán olyan harag fogott el, hogy ha még előttem áll, ökleimmel megyek neki és...

Óhó! Most már engem is bele akar rántani a hazugságaiba. Ebbe a szennyes, gyűlöletes mocsárba. Már talán unja a megszkott rémületes tréfákat és egy mindennél sokkal jobb hazugsággal akarja a régieket megkoronázni. Én reám veti magát, énreám, mert ez a legizgatottabb talán, hiszen ő jól tudja, hogy mindaz, ami eddig történt, előttem nem maradt ismeretlen.

Lajos megérkezett, együtt voltunk hárman s Irén olyan volt, mint mindig. Kicsit talán halaványabb, de ölelte, csókolta Lajos arcát ártatlan tekintetével és a mosolyával.

Néhány napig feléjük se néztem. Ekkor Lajos felkeresett, szemrehányásokat tett és magával cipelt. Elmondta, hogy Irén különben is pár nap óta gyöngélikedik és már csak őt is illik meglátogatnom.

Bevallom, ez alatt a néhány tites, csöndes nap alatt megfordult a fejemben egy különös és vakmerő terv. Arra gondoltam, mi lenne, ha látszólag belemennék a játékba és aztán igyekeznék őt valóban meghódítani, hatalmamba keríteni és akkor aztán kényszeríteném arra, hogy vagy jó útra térjen, vagy szakadjon el, lehetőleg legkisebb fájdalmat sem okozva, Lajostól.

De amikor most újból magam előtt láttam, kevésbé megfogva és megfihéredve, nagy és sötét szemével, szénszínű hajával, tündöklő vállával és izgalmasan finom természetével, elment minden bátorságom ettől a tervtől. Veszedelemes játék lenne. S amellet én nem is tudok oly jól hazudni, mint ő és így nem tudnám eltitkolni azt az érzést, hogy gyűlölöm és teljes szívemből megvetem.

Szerencsémre ezen az estén nem kellett vele négy szemközt maradnom.

Az uccán találkoztam vele. Észrevett, lehetetlen volt elkerülnöm.

— Jöjjen velem, — mondta — kóboroljunk egyet.

Mit tehettem egyebet, vele mentem. Éhes voltam valami kis résre a titokzatos lelkén, amelyen keresztül gyűlöletemet, igazi véleményemet átsugározhattam beléje.

— Most én vagyok soron? — kérdeztem élesen.

Rám nézett azzal a pillantással, amelyet jól ismertem. Így szokott az urára nézni, mikor... Ártatlan hangon mondta:

— Nem értem.

Elfogott az indulat. Azt mondtam:

— Talán gyanítja, hogy én mindent tudok. Mindent láttam, mindent megértettem, mindent tudok.

Megállott, úgy mélyesztette bele tekintetét a szemembe. Halikán, kis hallgatás után igen halkán mondta:

— Ostoba.

A József-téren voltunk, tavaszi fák árnyékában. Irén tovább akart menni, de megíngott, elhalványodott, egy-két fáradt lépést tett s leült egy padra. Intett: üljek mellé. Maga elé nézett, szomorú volt. Egyszerre fejem fordult, fény ő szemekkel, megragadta a kezemet és heves hangon beszélni kezdett:

— Nem érti? Hát nem látta? Maga nem látta egy pillanatig sem, mit csinálók én? Nem gondolkodott soha azon, hogy miért tettem mindent a maga szeméi előtt? Miért engedtem egy este egy férfit a vállamig hajolni, mikor láttam, hogy maga a tükrökből figyel minket? Miért mentem autón egy férfivel maga után,

mikor előző nap megmondta, hogy másnap délután négykor a Hűvösvölgyben van dolga? Nem érti, ez, meg mind a többi miért volt?

Zavartan néztem rá. Mit akar most?

Szorította a kezemet görcsösen, egyre görcsösebben:

— Mert próbára akartam tenni. Nem nehéz egy férfit meghódítani, megtartani, ha az csak a szép és vonzó dolgokat látja az emberből. De próbára tenni, így, a végsőkig és megvárni, hogy azért mégis ott tud-e maradni mellettünk... Oh, az már az igazi öröm, a tökéletes boldogság! Nem tudta, milyen régóta minden gondolatom a magáé... és maga mégis ott volt, ott maradt, kitartott mellettem.

Hazudik! Hazudik! Ordította lelkembe a siket csönd, amely elterült köztünk szavai után. Hazudik!

— Nem azért maradtam ott — feleltem. — Lajos miatt. Hogy végre megmentsem. Alkalomra vártam. Őt féltettem. Ez az egész.

Most újra láttam a szemét, megnagyobodva, kételkedve, valami derengő ijedelemmel, amint valósággal belémtapadt, belémhatolt a tekintetével.

— Azért maradt mellettem, mert szeret, — mondta vontatottan, elrekedt csöndességgel.

Néztem rá és mosolyogtam. Édes érzéssel, mert ez a hideg, rossz mosolygás felelet volt, tagadó erős felelet és irgalmatlan arcúcsapás.

Felállott. Hangosan mondta, rémülten, kételkedve és szüntelen arccal:

— Mert szeret! Szeret!

Hallgattam, mozdulatlanul, mosolyogva. Nem tudom mennyi idő telt el így. Megfordult, elment.

Milyen pompásan tud játszani! De most az egyszer téved: én kemény dió vagyok. Ellenséges dió, helyén van az eszem és tisztán látok.

Felmentem Lajosékhoz. Pár percig voltam ott, mert éppen csak be akartam jelenteni, hogy holnap hosszú időre, talán évekre elutazom. Lajos nem akarta elhinni, de ekkor megmutattam utleveletemet, amely két esztendőre van kiállítva és négy országra szól.

Az asszony arcát figyeltem. Sosem fogom elfelejteni azt a rémületet. Csak egy pillanatig tartott. Aztán felállt és a szokott mosolygásával kérdezte:

— Akkor hát bucsuzóul megiszik még egy feketekávé?

Elhiszem, hogy keserű dolog lehetett neki, mikor így egy-kettőre elveszítte azt a játékát, amit a legbiztosabbra vett. Édes érzés volt, látni ezt a rémült arcot. Holnap csakugyan elutazom.

Irtózatos.

Egész nap ültem, ültem egy karosszékekben. Alig volt erőm, hogy megmozduljak. Ki hitte volna? Ki érti meg most már ezt?

Reggel, korán, telefon cseng. Lajos telefonál. A hangja: tuvilági. Menjek, azonnal. Odamegyek: tárt ajtók, ijedelem, suttogás, futkosás. Lajos, mint a halál. Szót se szól, kérően fog, bevisz a hálószobába. Ott fekszik...

Ott fekszik az ágyán holtan Irén.

Még az este megmérgezte magát. Csak reggel vették észre. Késő volt minden segítség.

Hazajöttem. Itthon ültem, egész nap, a szobámban. Nem ettem, nem ittam. Este van, besötétedett. Félek a sötétségtől.

Lámpát gyújtok. Csönd van. Hideg van.

Istenem. Istenem.

Kimondhatatlanul szerettem.

Megeri a fáradságot,

hogy gazdagon berendezett raktáromat, vétel-kötelezettség nélkül, megtekintse. Férfi divat- és sportkalapok, valamint sportsapkák a legmodernebb formákban és színekben, bel- és külföldi gyárakból, minden árban kaphatók.

Javításokat, átfarmálásokat legújabb modellek szerint legolcsóbban és legújatnyosabban vállaljuk.

Ziske Vilmos

Brassó, Hosszu-ucca 55.

A bölcs ember.

En: Ha már a véleményemet kérdezi, akkor őszintén megmondom, hogy én önt piszok csirkefogónak tartom.

O: (elnéző mosollyal): Naiv beszéd. (Nyájasan ráltöget a kezemre.) No nem baj. Maga primitív és felületes szempontokból ítéli meg az életet, mint egy tiszta és derült elemi iskolai olvasókönyvet. Az élet jelenségeinek a mélyére kell nézni.

En: Ugy van. Ezért neveztem én önt piszok csirkefogónak.

O: Na lássa. Nemde, mert például tegnap az a kis afférem volt a ruháiban?

En: Kis affér? Három felháborodott tanu igazolta hogy ön százezresből követelt vissza, pedig, csak tizezrest adott.

O: Persze hogy tizezrest adtam. Ön ezt nem érti. Ehhez sokat kellene olvasnia és művelődni. Különösen Freudot. Lássa, én a multkor a klubban, mielőtt kigolyóztak, elvesztettem százezer koronát. Az Unbewusstomban tehát volt egy erős vágy, hogy kompenzáljam magam. Ez nem öntudatos volt, ez nem az ön tudatos énem volt, ez egy mély és ősi ösztön volt, akárcsak az evés ösztöne. Hát ön engem azért ítél el, mert enni akarok.

En: Csakhogy ön a klubban éppen azért vesztette el a százezrest, mert akkor kapták rajta, hogy csal és a pénze ottveszett.

O: Csaltam. No és? Éppen akkor volt elrontva a gyomrom. Nem ismeri ön a Freud zseniális elméletét a péruz és az emésztési ideológia összefüggéséről? Hiszen ha csaltam, akkor bennem az arany-komplex mozgató ereje dolgozott. Vagyis csirkefogó vagyok csak azért, mert elrontottam a gyomromat?

En: Mért nem fejtegette ezt a klub vezetőségének? Mért zokogott és mért esküdött meg a becsületszávára, hogy nem csal? És mért esküdött meg a beteg édesapja életére?

O: Milyen kedves, milyen naiv. (Őszinte rokonszenvvel és méla mosollyal hosszan ránéz.) El kell olvasnia a Weininger könyvét. Olvasta? Csodálom. Akkor kellene ismernie azt a lángelméjű felállítást a férfiak feminin vonásairól. Én zokogtam, ez igaz. Ez a bennem rejlő női percentualitás ereje volt, amihez ezt csak úgy mellékesen jegyzem meg — azt a kis masochizmust is hozzá kell adni, ami a legegészségesebb embernek a lelke mélyén is ott rejlik, de hát persze szegény sötétben tévelygők nem tudják. Ez a mi bajunk, uram, a tudatlanság, a visszamaradottság, a régi jel-szavak. (Mélyet és szomorúat sóhajt.) De ez nem tartozik ide. Ami a becsületszávat illeti, azt adtam. A beteg atyámra is megesküdtem. Nem érti? Hiszen már az Unbewusstomban is olyan mély gyökeret vert az erkölcsi finnyás-ság, hogy azzal a szégyennel, amivel a hamis becsületszó jár és azzal a borzasztó szenvedéssel, amivel atyám esetleges halála járt volna, a hamis kártyázásért példásan meg akartam magamat büntetni, még pedig a rendkívüli, hogy úgy mondjam: spártai jellemek drákói szigorával, hiszen mint már kifejtettem, a hamis kártyázásért nem is lehet engem felelőssé tenni.

En: Ez mind szép. De ön pofonvágtat az a szegény öreg ruhátáros asszonyt.

O: Nem érti? Az anya-komplex. Én értem, én kianalizáltam. Mikor az az öregasszony azt állította, hogy én csak tizezrest adtam váltani, nem százezt, akkor az én Unbewusstomban az anyám képe merült fel és öntudatlanul egy motorikus erő mozgatótt azon cél felé, hogy bennem anyám iránt egy forró bűnbánat ébredjen. Az az öregasszony az öntudatom küszöbe alatt az anyámat helyettesítette, én tehát nem őt vágtam pofon, hanem az anyámat.

En: Így még szebb. Ön egy aljas fráter.

O (szeliden): Milyen naiv. Nem érti Ha az anyámat vágtam pofon, mért tettem azt? Hogy ezt a tetteimet megbánhassam és a bűnbánatomon, mint lelki életem biztosító szelep-jén át az anyám iránt való imádatom napfényre kerülhessen. Innen láthatja, hogy én mennyire imádom az anyámat. Az öntudat alatt, jól értse meg. Tehát nemcsak hogy imádom, hanem még csak sejtelmem sincs róla, milyen nagyon imádom. És maga ezt ítéli el. (Gyöngéden) Belátja már, mekkorát tévedett?

En: Azt nem látom be, hogy ha ön ilyen érdekes pszichopatológiai eset, mért nem megy el egy szaktudóshoz?

O: Voltam. Ferenczi Sándornál. (Nemes, bölcs megbocsátással): Kirugott.

En: Na lássa.

O: Mit lássak? Hát még mindig nem érti? Hiszen öntudatlanul éppen azért mentem oda, hogy kirugjon és ezzel a botrányral

A francia irodalom ujságai

Heine kiadatlan levele — „A bolygók futói” — „Az Emden halála” — Barbusse új regénye — A futuristák „munkaprogramja” — Nietzsche-nek csak két inge volt — „A Landru-ügy és ami mögötte van...” Párisi irodalmi levél.

PARIS. A *La Revue de France* Hémé-nek fivéréhez, Gusztávhoz intézett kiadatlan levelét közli. A költő nagyon szerette francia feleségét, Matildot s mégis ezt írja róla:

„Drága hitvesem jól van és felvidítja a szomorú órákat. Több tucatra menő kisebb hibáján kívül igazán semmi sincs, amit kifogásolhatnék rajta.”

Alert Thibaudet, egyike a legkiválóbb francia kritikusoknak, a *l'Europe nouvelle* című folyóiratban érdekes tanulmányt írt a „mozgás irodalmáról”.

„Most már a mozgásnak is megvan az irodalma. A háború előtti és utáni irodalmak között a szakítás sehol sem élesebb, mint itt. Az egész utazási s kalandozási irodalmi stílus hajótörést szenvedett s ma már prehisztórikusnak tetszik. A Velencébe, Japánba, Indiába, Skandináviába vagy Amerikába való tradicionális utazást, a tizenötévtől dagályossággal, Chateaubriand, Loti vagy Barrès stílusával elbeszélve, ma a kritika ironiája s a közönség hideg közömbösséggel fogadja. Girardoux és Morand-dal a diplomatatáska irodalma jelent meg s sikere gyors volt. Az utazásnak ok új stílust adott: 1920 stílusát. A gyorsabb utazáshoz gyorsabb stílust és gyorsabb szellemet hoztak: gondolataik és közvetítő lépéseik a lehető legmesszebbre rugaszkodnak, mint a versenypályán s még egy mondat keretén belül is hétszázas sebességgel száguldanak, ime, ez az utazás szerencsésen megtalált stílusa!” Thibaudet „a bolygók futóinak” nevezi eme írókat.

La Revue Belge nagy irodalmi szenzációt hoz: Claude Farrère és Paul Chach elbeszélését a leghősi-sebb német tengeralattjáróról, mely hosszú hónapokon át a szövetségesek tengeri flottáinak réme volt. „Az Emden halála”-ban — ez az elbeszélés címe — mindvégig izgalmas lapokon át elevenednek fel a német tengeralattjáró bravúros kalandjai.

Henri Barbusse-nek most fog megjelenni legújabb regénye: „Láncolatok” címen. A regényben egy jelenkori ember álmában visszaalmodja összes létformáit, amelyeken átmert a föld ifjúkorától kezdve. Barbusse az emberi szellem fejlődését akarja megjeleníteni e regényben.

Francia irodalmi folyóiratok sokat foglalkoznak az olasz futuristák milánói kongresszusával, amelyen költők, festők, szobrászok, zenészek, sőt politikusok is részt vettek. A kongresszuson a következő tervek fogadták el: Meg kell szüntetni a parlamenteket. Le kell rombolni Velencét Tökéletes falvakat kell építeni, melyeknek faiból mesteresen pá-fumók útján állandóan ba-zsamos illat áradjon. Minden nagy embernek emlékszobrot kell emelni abból az anyagból, ami specialitása volt: acélszobrot Kruppnak, villamosszobrot Edisonsnak, kaucsukszobrot Pirellinek. A zenének nem szabad többé „függőlegesnek” lennie, mint a multban volt, hanem „vízszintesnek”. A kongresszus a Zaj kultusza és az álom gyűlölete mellett foglalt állást, „mert a legnagyobb örömszak az álom nélküli életben található”. Olaszország minden városában zajterv osztályok létesítendők, melyek állandóan nyugtalanítják a lakosságot. Mint látható, Marinetti nem szűkölködik invenciókban.

A „*Nouvelles Littéraires*” (irodalmi ujdonságok)-ban Eduard Schneider érdekes adatokat közöl Nietzsche szegénységéről. 1911 telén az író a magas Engadine völgyét látogatta meg Siltariában a polgármester Nietzsche-ről beszélt, aki házában napi egy frankért bérelt egy egyszerű szobát 1881-től 1888-ig Nietzsche minden évben ebben a szobában lakott.

„A költő szegénysége” mondotta a polgármester — küönös látványt nyújtott. Nyolc év alatt, míg nálam lakott, csupán két ingét ismertem. De idővel ezeket is annyira elviselte, hogy fokozatosan alólról fölfelé a cafatokot levagdalta. Az utolsó évben inge olyan rövid lett, hogy csupán mellének felét fődte be. És Nietzsche egyetlen felöltője, mely eredetileg fekete volt, végül is teljesen elnyúlt szövetből valózott s zöldek és hamuszürke színekben jászott. Bámulság — írja Schneider — micsoda tisztaságban tudta tartani Nietzsche holmijait.

„A Landru ügy és ami mögötte van...” Három író-újságíró írta e könyvet a híres kékszakálról. Bourcier az ügy megszületését, az első gyanúkat, az első riportokat s Landru különálló villájában való első házkutatásokat írja le. Ezekbe az eseményekbe háttérként a fegyverszünet, a békeszerződés végülének bele... Henri Béraud a versaillesi törvényszéki tárgyalásról számol be, míg André Salmon a halálraítelt kivégzését írja le, ami 1922 február 25-én „elég enyhén” folyt le.

Ha jó olvasni valót akar

kérjen díjtalan könyvárjegyzéket a Brassói Lapok könyvosztályától !!!!!

helyreállítsam az erkölcsi mérleget magamban. (A nagy emberek őszint derűjével). És mikor ilyen tiszta harmóniával itt állok, akkor maga piszok csirkefogónak nevez. Ez a baj maguknál, írónál. Irnak, irnak és fogalmuk sincs az emberi lélekről. (Hosszasan elnéz, majd szeretettel a vállamra üt.) Nem baj no. Azért maga nagyon kedves ember.

Harsányi Zsolt

ERDELYI KÖNYVESHÁZ

Beküldött művek:

Krúszelyi Erzsébet: Hangtalan lírán. — Új versek. 1924. Nyomatott a Hermes nyomdában Máramarosszigeten. 80 lap. Szerző saját kiadása Ára?

Unitárius könyvtár. Szerkesztő dr. Borbély István. 1. szám: Jókai emlékezete. 16 lap. Kiadja és árusítja az Unitárius Irodalmi Társaság, (Kolozsvár, Unitárius kollégium). Minerva irod. és nyomd. műint. nyomása. — Egy-egy füzet ára 2 lei.

Erdélyi Irodalmi Szemle: Szerkesztő dr. Borbély István. 1925. január-február, 1—2 szám. II. évfolyam. Kolozsvár. Minerva kiadása. — Megjelenik évente tízszer, minden hó 10-én. — Előfizetési ára Romániában 250 lei, külföldön 300.

Bicsérdy Béla: A halál legyőzése. Az életnek évszázadokig terjedhető meghosszabbítása (Makrobiotika). Szerző saját kiadása. Fágara—Fogaras, 1924. Hatégyen I. könyvnyomdája. 8° 320 lap. — 47-ik ezer. (?)

Világlexikon:

A magyar lexikon-irodalom igen becses műve gyarapodott. A budapesti Enciklopédia kiadásában megjelent kis lexikon a szó igazi értelmében vett modern, kitűnő munka. Csinos kiállítás, kezelhető, kellemes formája a legelső, ami kellemesen érinti azt, aki kezébe veszi a vászonba kötött kis alakú könyvet, amelynek kinyitása aztán már a legelső pillanatra meggyőz arról, hogy a tartalom gazdagságát az apró és mégis teljesen jól olvasható betűk s a számtalan kis és nagy közlemény biztosítja.

Majdnem kilencszáz oldalon legalább huszonköt-ezer címszó alatt öleti fel a kötet az emberi tapasztalat és gondolkodás világának egész egyetemet, s a kötet végén még huszonkét térkép ad számot a világ mai berendezéséről, s arról, ahogy az megoszlik az egyes érdekszférák között. — Valóban tekintélyes számot ezek, s valóságos remekmű teszik a kötetet a magyar nyomdatéchnika.

Mindez azonban csak külsőség, s ezek mellett még lehetne ez a könyv valósággal mérgező hatású is, lehetne a történelemnek, a tudásnak meghamisítása, mert politikát vihetne bele tudás helyett és tendenciá-igazság helyett. De jólesőbb csalódást alig okozott nekem könyv, mint ez, ebben a tekintetben.

Íz elején olvassuk a szerkesztőbizottság név-rát és ennek áttekintése után valóságos aggodalommal nézzük azokat a címszavakat, amelyekben a tiszta tudományok az a kettős meghamisítása tükröződhetnek vissza: a politika és a földaldu állásfoglalás. — De megnevezhetjük a kötet bármelyik oldalát, kikereshetjük benne a ma élő, működő, a ma heves harcalt folyólat közéleti emberek közül bármelyikét és nem találunk so-hol egy szót sem, amely arra vallana, hogy a szerkesztők és a szerzők kilendültek volna a maguk előtt sz-gorúan megszabott tárgyalagossá szempontjaiból — s mivel a kötet gazdag és valósággal élő abban a tekintetben, hogy mindenről szó van benne, ami a ma emberét érdekli, s mindenkiről, akinek a személye befoly-solhatja a ma történetét, ezt a becsületes pártatlan-ságot nem emelhetjük ki elég komoly elismeréssel.

Nem vállalkozhatunk arra, hogy a kötet tartal-máról érdemben írjunk kritikát. — Számtalan szaktö-momány ismeret-kincse van itt epigrammatikus tömö-séggel feldolgozva s lehet, hogy a szakember találni fog benne a maga szakmájában olyan dolgokat, amelyek talán nem egészen az ő meggyőződése értelmében sze-vegeztettek meg, vagy talán vannak hiányok is benne. Mi ezt nem állapíthatjuk meg, de ha ilyen kifogások jelentkeznének, előre felmentést adunk velük szemben ennek a műnek. Biztosak vagyunk benne, hogy nem lehetnek olyan tévedései, amelyek rosszhiszemiségből fakadtak volna. S biztosak vagyunk abban is, hogy a műnek a legjobb kritikusi ma-uk a szerzői, akik a kö-következő kiadásokban feltétlenül mindig csiszoltabb és tökéletesebbé fognak nyújtani.

Azt ellenben nyugodt lélekkel mondhatjuk, hogy ennél szükségesebb, vagy ennél hasznosabb könyv nem kerülhet be korunkbeli ember könyvtárába. — Nemcsak azért, mert minden kérdésre felvilágosítást nyújt, ami a ma embert érdekli, hanem azért is, mert valósággal felkelti az érdeklődésünket: olyan dolgok iránt, amelyekről enélkül talán nem is gondoltunk volna. — Kifűnő ma-gyarsággal, könnyed, természetes stílusban megírt könyv ez, olyan egységes, mintha nem is egész szerkesztői-zottság, hanem egyetlen egy ember dolgozott volna rajta, s olyan, hogy bármely percben szívesen vesszük újra meg újra a kezünkbe, nem csak azért, hogy egy-egy konkrét kérdésnek utána nézzünk benne, hanem hogy új dolgokat olvassunk és tanuljunk belőle.

Ha el lehet mondani, hogy van olcsó könyv, az az. — Az ára 30 lei, — de igazi főkebeteketés ez, amely bámulságos kamatokat hoz tudásban s amely ember látókörét a végtelenségig terjeszti ki.

A magyar kultúránk igazi gyarapodását jelenti ez a kis lexikon, s köszönet illeti érte mindazokat, akik irtak és azokat is, akik megjelenését lehetővé tették.

GYERMEKVILÁG

Tavaszi-várás

Jó Isten, küldj napsugárt
Ragyogó egedből!
Keljen úde életzaj,
Hol most néma csend ül.

Jó Isten, küldj napsugárt!
Szárnyat bont a lepke.
Olvadozik, csörgedez
Erdőn az erecske.

Jó Isten! küldj napsugárt!
Rügyek lakad az ágon,
Mézet gyűjt a méhike
Aranyló virágon.

Jó Isten, küldj napsugárt!
Erkezik a tecske,
Új tésztát kell raknia
S oly hideg az este

Jó Isten, küldj napsugárt!
Eke vasa készen,
Hadd szántson a föld fia
Jó kedvvel, mint régen.

Jó Isten, küldj napsugárt!
Mind, mind erre várunk!
Hadd törődjön fényárban
Nőttermő házunk

Jó Isten, küldj napsugárt!
Nélküle nincs élet!
Fűge lábunk tusson be
Hegyet, halmot, rétet.

Jó Isten, küldj napsugárt!
Bénának, — betegnek...
Dicséret és hála zeng
Felséges nevednek.

Cs. Csánki Mariska.

A mostoha

Ide haligassatok, gyermekek, hadd meséljem el nektek egy kisleányka történetét, akinek nagyon rossz és csunya tulajdonsága volt, az önfélt macacsság.

Az alábbi történetem a kis Jucikáról szól, nem árulom el a helyet, ahol lejátszódott, attól tartok, hogy kis szereplőim nagyon restelné a dolgot, ha ráismernének.

Az ebédidőben az óra elűtötte az ötöt, Kata néni, a házvezetőnő jól megrakta a kandallót, legyen kellemes meleg, azután az uzsonna körül forgolódtak, nemsokára megérkezik az iskolából kicsiny urnője, átfázva, éhesen, hadd találjon mindent készen, ne érezze szegényke a anyja hiányát. Alig jutott a jó öreg Kata néni elmékedéséi közben idáig, megérkezett Jucika. Kabátja leszakítva, sapkája rendetlenül fejt, haja borzosan, kócosan lóg. Az öreg Kata néni, bár megszokta Jucika rendtelenségét, mégis rémülten csapja össze kezét.

— Ne hagyj el, Jézusom! Hogy néz ki a kisasszony?

A kisasszony pedig, a kis Jucika, egész természetesen találta az ő toalettjét.

— Hát tudja-e, Kata néni — szólalt meg a leányka védekezve — iskola után elmentünk a patakra korcsolyázni. A fára felaggattam a sapkámat, kabátomat. — Jaj, milyen pompás volt a sima jégén ide-oda csuszkalni! Aztán amikor leakartam venni a fáról a kabátomat, megakadt és elszakadt. Ez az egész! Ugy-e, megvárja Kata néni?

A jó öreg erre csak a fejét ingatta. — Majd másképp lesz ez nemsokára, — mondta Kata néni jelentősen — ha itt lesz a mostoha. De a következő percben már-már megbánta szavait, a kis Jucika szelíd, bájos kis arca a mostoha szónál eltorzult, kicsiny keze ökölbe szorult, szájaszélre megrándult, arcán könny-cseppek hullottak végig.

A mostoha, — őh a mesékből már jól ismeri, aki őt kinezni fogja, verni, éheztetni!

Ezen az estén sirva aludt el Jucika puha, meleg ágyacskájában.

Rövid idő múlva csakugyan beteljesedett, amit Kata néni jósolt. Mostoha jött a házhoz.

Jucika jól emlékezik arra a napra. Ünnepelesen felöltöztették. Mint egy bábu, úgy állt egész nap a diványon, hogy ruhája rendes maradjon. Azután édesatyja egy szelíd, jóságos arcú nőt vezetett be a szobába.

— Jere, Jucikám! — szólott az idegen nő a kisleányhoz. — Csókolj meg! A jó Isten bennem egy második anyát adott neked! — S amikor a mostoha anyja lehajlott hozzá, hogy szeretettel megcsókolja, Jucika elfordította a fejcskáját.

Látta atyjának neheztező tekintetét, de riadt gyermekszeme a mostoha jóságos tekintetével találkozott...

Egy délután éppen iskolába készülődött, amikor mostohája így szólott hozzá: — Pár nap múlva lesz édes apának névnapja, jöjj előadás után azonnal haza. Együtt fogunk valami szépet vásárolni, amit te fogsz édes apának kiválasztani, kis leányom!

De Jucika, bár titokban örvendett, hogy a meglepetésnek részese lehet, nem látszott az engedelmességre hajlandónak.

Igen, ha nem a mostoha mondta volna, ha Kata néni hívta volna. Nem és százszor nem! Azért sem fog az iskolából haza jönni.

Igy is cselekedett, iskola után nem ment haza, hanem pár társnőjével siettek a malom melletti kis patakhoz. A víz be volt fagyva, s ők vigan kergetődztek a jégen. Közben mind közelebb-közelebb értek a malomhoz, de egyikük sem vette azt figyelembe, hogy a malom mellett a jég több helyen fel volt törve s most is csak gyengén volt befagyva a víz felszíne. Így történt, hogy a következő percben Jucika alatt, rémült sikoltása mellett, beszakadt a vékony jégkéreg.

Kimentették ugyan a halál torkából, de a kisleány nem emlékezett vissza semmire! Amikor először percekig öntudatra tért, látta, hogy ágyacskájában fekszik s egy szép szomorú arcú nő aggódalmasan hajol föléje, de azután ismét elvesztette eszméletét. Már tavasz felé járt az idő, a nap sugara kellemes melegséggel sütött. Jucika még mindig az ágyat őrizte, hallotta amint atyja mostohájával beszélget.

— Milyen sokat aggódtam kis leányunkért! — szólott a nő szerető hangon. — De most, Istennek legyen hála, mentve van.

— És ezt önfeláldozó ápolásodnak, egyedül Neked köszönhetem! — hallotta Jucika apjának reszkető, fájdalmas hangját.

Mi ment végbe percek alatt a gyermek szívébe? Ez hát az a mesebeli rossz mostoha, kítől előre félt? Kítől megvonta gyermek-szívének szeretetét! Ki ösmerheti egy gyermek-szív rejtelmét?

Félig ébren, félig öntudatlan látta, miként hajol föléje mostohája és kicsiny szíve megtelt szeretettel. A következő percben mostohája érezte, mint fonja át nyakát két kis gyermekkar erősen, mind erősebben...

Dezső bácsi postája

Csathó Judit, Várviz. A bélyeget papírral együtt kell levágni a borítékról, azután langos vízben áztatás után leoldani. A tányért félig megtöltjük vízzel, amelybe ne tegyünk egyszerre sok bélyeget, legfeljebb ötöt-hatot. Ezeket felfelé fordítva usztatjuk a vízen. A lezárt bélyegeket tiszta fehér itatók közt teljesen megszáritjuk és így leitatva újabb itatók közt teljesen szárazzá préselljük. Ügyelni kell arra, hogy a szárításnál gyűrődés ne képződjék a bélyegeken. Matyas Manyika, Süllemed. Gyűjts mindentféle bélyeget s azokat fajoként csoportosítsd. Ha már sok van és csárelni akarsz, közzölni fogjuk lapunk Gyermekvilág részében azoknak a címeit, akik szintén cserélni akarnak. Bagoly Levente, Papóc. Okmánybélyegeket nem érdemes gyűjteni. A rejtvényt jól sütötted ki. Gombásy László, Fogaras. Tudod kinek mondják ezt: Nem mindjárt papsajt! Annak, aki azt szeretné, hogy bármilyen kívánsága azonnal teljesedhesse menjen. Türelem, türelem! Beküldött rejtvényed nagyon könnyű, ezért nem közölhetjük. Benedek Erzsébet, Brassó. Oszinte bemutatkozásod nagyon tetszett. Isten hozott téged is. A leveleket címezd csak Dezső bácsinak, így is megkapom. Tisztán, gondosan írt leveledet emlíkül eltettem. Beküldött rejtvényed jó. Majd sorra kerül. Szabó Margit, Udvarhely. Ha szeretsz olvasni, akkor jó tanuló is vagy. Igaz-e? Vértess Sándor, Brassó. Várom a küldeményt. Müller Max, Lónatelep. Hogy ne légy sokáig kíváncsi, megsegítek neked: Sikertől, László Tibor, Brassó. Szivesen mesélek nektek ezertul is. A te jószerecsédre nincs semmi befolyásom. Ha neked kedves, nyerhetsz. János Réz, Brassó. Elolvastad a „Szemeskő” regé-

met? No, a cím alatt megtalálhattad a nevem. A megfejtésnél csak a keresztnevekre volt szükség. Párisa Mária, Temesfűves. Kérdésedre én nem tudok felelőlagosítással azolgálni. Nem buktál meg és mégis látni telned kell az osztályt? Nagyon különös dolog, mégsem csodálkozunk, mert a csodabogarakhoz már kezdünk hozzászokni. Csak tanulj szorgalmasan. Magadnak tanulsz és senki másnak. Sajnos, hogy a posta néha elrontja örömedet s ilyenkor nem olvashatsz az anyyira kedvelt Gyermekvilágot. De ugy-e annál jobban esik, ha a posta meg hozza a várva-várt vasárnapi számot. Péter Imke, Nagykároly. Olvasd csak élvezettel a magyar szót. A megfejtések nem sikerültek. Rácz Erzsé, Nagyszeben. Szólhatok ugyan a papagálynak, de az kőnek fejt madár. Nem hallgat a szép szóra. Bíz hát a jószerecsédre! Szeretettel ödvözöllek, há ki katonám. Kosztia József, Marosvásárhely. Csak küldjed be a rejtvényeket batran. Ha jók, leközzöljük, ha rosszak, papírkosarba kerülnek. Punkta, Walkowazky Mária, Belényes. Sikertől, Juhász Klárika, Gyimesbükk. Itt már fűtőréz a rigó, visszavándorolt. Szépen tavaszodik. Nemsokára madárdal s kedves csicsérgés tölti be az erdőt, mezőt s a végtelen levegőtengert. Hiszem, hogy te is versenyezni fogsz a jó kedvű pacstirtával. Szeretettel ödvözöllek, Cziczka Izabella, Belényes. Olyan okos fejnék, mint a tied, persze, hogy könnyű. Császár Elemér, Brassó. Te is bekerültél a megfejtők sorába. Kosztur Mária, Zernest. Külföldivel azon a nyelven levelezünk, amit az illető beszél. Vannak, akik eszeprantóul leveleznek. Ezek címét kívánságra meg tudhatjuk. Németül írunk Nemetszágha, Ausztriába, Hollandiába, Svájc északi részébe, angolul Angliába, Ausztráliába, Indiába, a Fokföldre, az Egyesült Államokba, egyebül franciául. A francia nyelv a legelfogadottabb a bélyegyűjtők közt. Legcélszerűbb a levelet magyarul megfogalmazni s aztán azt valakivel sziveségből lefordíttatni. Szigethy Péter, Brassó. A rejtvény roppant terjedelme miatt nem közölhetők. Kérek apróbbakat. Keresztos Tibor, Brassó. Tisztán, szépen megírt leveledet megdicsérem. A versike még gyöngye s így leközzölhetetlen, de azért buzdítok a további verselésre, mert érdekes van hozzá. Tanulmányozd a verstant, az ütem és a rim szabályait. Szász Böske, Parajd. Szives meghívásodat köszönöm. Azt a kis történetkét is felhasználhatom. A rejtvénynek a megfejtését is írd meg. Szokolai Berta, Ujarad. Az én címem: Brassói Lapok Dezső bácsija. Ilyen címmel minden levelet megkapok. A megfejtések jók. Előre nem tudom biztosan megmondani, hogy melyik számban jelenik meg a mesém, vagy egyéb elbeszélésem. Leveleidet szeretettel várom. Papp Zsazsa, Fenes. Örvendek, hogy a Gyermekvilág meséit tesznek. En bizony szivesen válaszolok minden levélre, kivált ha megírtam, hogy a megfejtés sikerült. Neked si sikerült. Ifj. Szabó Samuel, Brassó. A névcsere ugy történt, hogy amikor rád gondoltam, az jutott eszembe, hogy derék székel fia vagy. Így lettél Székely Samuel. Oseid becsületes nevét tartsd tiszteltben, székelylekedet őrizd meg. Egeli László, Nagykároly. Meggyőgyűltál már? A növénybárlól szóló értesítést láme bátyád nevére könyveltük el.

(A többi levélre csak a jövő számban válaszolhatunk.)

Még emlékeztek, ugy-e, kis pajtásaim, hogy a Gyermekvilág 100 lejes pályadíjat tűzött ki ama dolgozat megjutalmazására, amely az Egérbosszú—macskaerkölcs című mesének tanulságát helyesen állapítja meg, s azt lehetőleg röviden, tömören adja elő.

Pályázatunk azt tűzte ki céljául, hogy ráterelje az olvasni szerető gyermekeket a komolyabb megfigyelésre, a gondolkozásra, értelmük kellő felhasználására. Tudtuk, hogy az első kísérlet nem hozza meg a kívánt eredményt. Mert a ti zsenge elmétek felfogja ugyan az olvasmányok tartalmát, élénken el tudja képzelni a mesék, regék alakjait, de alig tud a felszínén mélyebbre hatolni. Eszmékkel, elvekkel, eredetibb gondolatokkal még ti, nagyobb gyermekek sem szerettek foglalkozni. Pedig erre feltétlenül szükség van. Az ember abban különbözik az állattól, hogy nemcsak olyan dolgokról alkot fogalmat, amelyeket érzékel, amelyeket lát, hall, tapint, ízlel, érez, hanem olyan lelki tulajdonságok és szellemi behatások is érdeklik, amelyek szerveinkkel nem érzékelhetők, amelyek csak értelmünkre hatnak.

Szellemi képességetek fejlesztésére ezen-tul is törekedni fogunk, s ha a mostani pályázat hire alig rezdítette meg lelketek tükrét, lehet, hogy a következő alkalmak egyike szélesebb körben fogja érdeklődéteket felkelteni.

Dezső bácsi így képzelte el a dolgozat megírását.

Az „Egérbosszú—macskaerkölcs” című mese, amint azt kettős címe is mutatja, két tanulságot rejt magában. Az egyik tanulság azt hangsúlyozza, hogy terveink végrehajtásánál mindig számoljunk magunk erejével. Nevetségessé válhatunk, ha tudásunkat, képességünket, s erőnket meghaladó vállalkozásba kezdünk. „Sokat akar a szarka, de nem bírja a farka,” ezzel a közmondással szoktuk inteni azokat az oktalankat, akik meggondolatlanul olyan kemény fába vágják fejszájukat, hogy tervbevett munkájukat éppen ezért nem tudják végrehaj-

tani. Az egerek is tulbecsülték erejüket, mikor a macskát megölni akarták.

A másik tanulság az, hogy a természet durva rendjében az erős mindig letiporja az utjában eső gyöngét. A természet nyers világában a gyöngye sohasem várhat az erősebbtől irgalmat, vagy nagylelkűséget. A macska megette az életéért rimámkodó egereket. De mivel az ember, szellemének felsőbbiségével lelkileg megfinomult, indulatait, szenvedélyeit uralkodni tud, ne utánozza az okatlan állatot. Az erős gyámolítsa a gyöngét, a gazdag segítsen a szegényt, a hatalmon lévő ne nyomja el az alattvalót.

Midőn a mese kettős tanulságát a fentiekben előadtuk, tudomásotokra hoztuk, hogy Dezső bácsi sok száz olvasója közül összesen csak hárman pályáztak a kitűzött feladat megoldására. A három pályázó nevét egyelőre nem áruljuk el, előbb beérkezett munkájukat közöljük le, hogy azután kedves gyermekeim, ti döntsetek el szavazástokkal, hogy a három pályázó közül ki nyerte el a kitűzött díjat.

Helyszűke miatt a beérkezett tanulságlevonásokat azonban csak a következő számban ismertetjük, azért most még egyszer figyelmeztetlek titeket a mese kettős tanulságára.

Legjobb lesz, ha az előbb elmondottakat feljegyzitek magatoknak, hogy azután lelkiismeretesen tudjátok megalapítani a közzétett pályamunkákból, hogy vajjon a szerzők helyesen oldották meg a kérdést vagy sem. A szavazásra vonatkozó feltételeket is csak a jövő számban közöljük. Azt már előre jelezzük, hogy a szavazásban a Gyermevilág minden olvasója részt vehet.

Kiadó: »Brassói Lapok« nyomdája.

RÉSZLETFIZETÉSRE

kaphatók:

órák, arany és ezüst ékszerek.

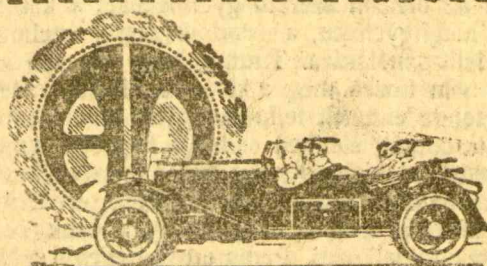
Gantz & Comp. Brassó

Kapu-ucca 32.

Javításokat pontosan és olcsón vállalunk.

Törmelék aranyat, ezüstöt

legmagasabb napi áron veszünk.

OESTER-MOTOREN DAIMLER A. G.

AUSTRO-DAIMLER - PUCH

Osztrák Automobilgyár Rt. ezeltől

AUSTRO-FIAT

automobilgyárak

központi eladási igazgatósága.

Főképviselet Romániára:

Schiel Testvérek

gépgyár r-t. Brassó. 2122

Osztály: Autótechnikai üzlet.

Kereskedők, gyárosok és magánosok!

Hol és miként lehet legeredményesebben hirdetni, szívesen felvilágosít az

„EXPRESS”

hirdetési iroda, Brassó, Hirscher-u. 20.

Itt fogadtatnak hirdetések az összes bel- és külföldi lapokra, eredeti árban.

Elsőrangú

jutányos.

egjobb minőségű

kkok és lakfeste-

terek az

O. FRITZE

gyártmányok!

24 lóerős

Ganz Danubius gyármányu

BENZINMOTOR

dinamóval, kapcsoló táblával és minden hozzátartozó eredeti felszereléssel eladó. Üzemben megtekinthető Brassóban.

Cím megtudható:

„Alig használt benzinmotor”

jeligen e lap kiadóhivatalában.

A Szentpéteri-ut és teherpályaudvari vasutvonal keresztezésénél

építési telkek

m²-ként 44—50 lejért eladók.

Egy telek 780—960 m².

Általános Kereskedelmi R. T.

Brassó, Malom-ucca 7. b).

DUGHAGYMA,

takarmányrépa, főzelék- és virágmagvak, gyümölcsfa és szőlőoltványok kaphatók a legmegbízhatóbb minőségben

VICTORIA

Kertgazdasági és Magtermelő R. T.

Nagyvárad, Gerlicy-palota.

Meghívó

A Zalatnai Takarékpénztár R. T. ezenel meghívja t. részvényeseit

XXXIV. (1924) üzleti évi rendes közgyűlésére, melyet az intézet saját helyiségében 1925 március 29-én (vasárnap) d. e. 10 órákor fog megtartani a következő

tárgysorozattal:*)

1. Közgyűlési elnök és 2 jegyzőkönyv-ítesítő választása.
2. Igazgatósági jelentés az 1924-iki üzletéről, a zárszámadás előterjesztése, indítványa a mérleg megállapítása és a tiszta nyereség felhasználása tárgyában.
3. A felügyelő-bizottság jelentése.
4. A mérleg megállapítása, határozathozatal a tiszta nyereség hova fordítása tárgyában, és a felmentvény megadása.
5. Tiszti fizetések rendezése.
6. Elnöki igazgató választása 2 évre.
7. Indítványok.

Az igazgatóság

*) Az alapszabályok 19. §-a szerint, a közgyűlésen részt venni kívánók, részvényeiket és meghatalmazásaikat tartoznak a közgyűlés előtt 2 nappal, vagyis 1925 március 26-án d. u. 4 óráig a társaság pénztáránál letenni és az ott megjelölt szavazatok számáról igazoló jegyet és elismervényt, a közgyűlés megnyitása, az intézet helyiségében az ü. igazgatótól átvenni.

A felügyelő-bizottság által felülvizsgált mérleg, veszteség- és nyereség számlák az évi jelentésekkel az intézet iroda helyiségében kiltigesszve találhatók. 8084

Gyárvállalat keres 40 lóerős L. K. autójához (Schlebersteuerung) ügyes és tapasztalt sofőrt, aki a román nyelven kívül németül vagy magyarul tud. Csakis megállapodottabb pályázók jelentkezzenek, akik végleges alkalmazást ohajtanak. Előnyben részesül aki jó géplakatos, azonkívül autogénhegesztéshez és vulkanizáláshoz ért. Az állás szabad lakással, világítással jár. Életrajzzal, bizonyítványmásolatokkal és fizetési igénnyel ellátott ajánlatokat, Rudolf Mosse hirdetési iroda Timisoara I. Strada Mercy 2. továbbít.

2114

Vállalom az összes szakmabeli munkákat!

Látszerész műhelyem

Kapu-ucca 48. sz.

alatt van. Elsőrangú fényképező gépek és vadászlecsővek kaphatók.

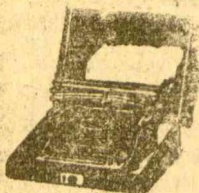
Teljes tisztelettel:

Illyés Károly.

BRILLIANSOKAT, gyémántokat, gyöngyöket, smaragdokat, ARANYAT, ezüstöt, platínát

a legmagasabb napi áron vesz

OSTERSETZER H ékszerész, Buzasor 9.

szaküzlet

írógépek

részére, valamint javító műhely

Hans Cloos

BRASSÓ - SEGESVÁR

Fekete-u. 19. Kul-tér 1.

ANDRÉNYI PEZSGŐK

A LEGJOBBAK.

Grünberg kézzel varrott cipője a LECCSINOSABB!

Brassó,

Egres-ucca 19. sz.

PFAFF

varrógépek

IDEAL

írógépek

PUCH

kerékpárok

Torpedo

írógépek

Saját műhely!

Nagy raktár alkatrészekben

Weßzel Ottó

B. a s s ó, Weisz-Mihály-ucca 30 szám

Gebrauchte

Schienenen

7 und 12 kg. auch in kleinen Mengen abzugeben.

Neues und gebrauchtes

Feldbahnmateriale aller Art liefert prompt und billig

„Transsylvania“ Techn. Unternehmen für Konstruktion- und Handel. Braşov, Rossmarkt 32. 801

VEREINIGTE CARBORUNDUM & ELEKTROWERKE A. G. ALT-BENATEK, WIEN

vezérképviselete és irodája Nagyrománia részére

KAMARYT & MEDER

MUSZAKI ÜZLET

ERDEKKÖZÖSSÉGBEN: KANN & HELLER, BUDAPEST-WIEN.

Főüzlet: Brassó, Weiss Mihály-u. 15. Telefon: 47 és 613
Távirati cím: „K A M E D E R”, Brassó, Weiss Mihály-u. 15.
Fiók: Femesvár, Bonnat-uca 12. Telefon: 21-48.

Szállítunk raktárról:

FENTI GYAR VILAGHIRU CARBORUNDUM- ÉS ELEKTRO ANYAGABOL KESZULT

csiszolókorongokat, reszelőket, fenő- és lehúzó köveket mindenféle alakban, méretben és keménységben az ősszipar részére;

„Bohemia - Crystallit” — korongokat, liveggyarak részére;
Carborundum — vágókorongokat a márvány- és kőipar részére;

Viszonytelárusítóknak kedvezmény!

„Electrit C” csiszolókorongokat a faipar részére:

Eredeti „Carborundum” és „Electrit” csiszolóport;

Eredeti „Carborundum” csiszolóvasznat és papírt, továbbá mindenféle speciális csiszoló árut.

Arajánlat díjmentesen!

Mindenmiféle órák, ékszerek, ezüst díszmü-tárgyak, a legszebb alkalmi és nászajándékok állandó nagy választékban

Fähndrich Béla Brassó, Kapu-u. 34.

Szabott árak! Szolid jótállás!

Drágakövek, tört arany és ezüst beváltása teljes érték szerint.

Redőnyök,

acéllemez bolti redőnyök
esslingeni ablak-faredőnyök.
Bosswig rácsok, szövött színes
ablakfaredőnyök, vászon
ablakroletták „Floss” gőn-
ölítővel, napellenző gép-
szerkezetek, idomvasablakok
egyszerűbb kivitelben kés. ülnök

Grünwald és Szántó

redőnygyárosoknál Oradea-Mare
Nagyvárad,

Strada General Moşoiu (volt
Mezey-Mihály-u.) 4/a szám.

Költségvetés
díjtalanul szolgálunk!

Az ország egyik legnagyobb nyomdavidálla-
nyomdai akvizitőrt keres.

Ajánlatok „Magas juta-
lék 64-66” jelűre a
lap kiadóhivatalába kü-
lendők. ○○○○○○○○○○

Vetőmagvak!

Gazdasági-, konyhakerti- és virágmagvak,
takarmányrépa-magvak,
lumagvak, kimérve kicsinyben és nagyban

konyhakerti- és virágmagvak színes
képes tasakokban viszonzólagosnak is

legmegbízhatóbb minőségben és
legelőnyösebb árakon

„Mezőgazdák”
Kereskedelmi Részvénytársaság

Arad

Arjegyzék és ajánlat kívánatra!

Gyárvállalat keres vizsgázott

fűtőt,

Alapítványi gépkezelő is. Géplakatosok előny-
ben szabad lakás, fűtés, világítás az állással
együtt. Előrajzzal, viszonyítványokkal
bizonyított igénnyel ellátott ajánlatokat Budapest
Károlyi utca 11. számán 1. Száma
Mecse 2. továbbít 948

Figyelem szobafestők!!!

Az új 1925 évi mintajegyzék elké-
szült. Tartalmazza a legszebb sab-
lonokat szobák és termek ki-
festésére és az összes ro-
mán nemzeti mintákat.

Utánvételes kiküldés,

Ára 150 lej.

DELA

Első román festő sablongyár.

DELAMEA VICTOR és LANDAUER

FRITZ Nagyszeben, Kleine Erde No. 15.

Ruhákat elismert szépen

FEST és TISZTIT

Schmitz Miklós Székelyudvarhely.

8036

Gyűjtőtelepek:

Barcsai és Esztégár

Főtér és özv. Pázt

Istvánné Székelyke-

resztur, Főtér

Postai szétküldés
naponta.

No. 4331—1925.

CONS. ORAS.

Arverési hirdetmény

A városi folyó ipari munkálatok u. m. a föld- és kőműves, ács és fűvelézési, asztalos-, lakatos, bádógos-, üveges-, mázó- és kővező-munkáknak egy évre való kiadása (1926. március hó 31-ig) céljából a nyilvános számvitelről szóló törvény 72. 83. cikkei alapján f. é. március 21-én délelőtt 9—11 órákor a városi gazdasági hivatalban, Ötös-ucca 5. sz. II. em., 3. ajtó irásbeli nyilvános ajánlati tárgyalás tartatik.

Az érdeklődők felhívattak, hogy saját-kezüleg aláírt, szabályszerű bélyegezett, vala-mint az illető árjegyzékkel ellátott zárt aján-latát a fenti nevezett időpontban a városi gazdasági hivatal főnökének, illetve helyette-sének nyújtsák be.

Az ajánlati és különleges feltételek az árverés napjáig a városi mérnöki hivatalnál d. e. 8—12 óráig betekinthetők.

Még különösen megjegyzendő, hogy sza-bályellenes, elkésztett beadott utó- vagy fel-választó ajánlatok nem vétetnek tekintetbe és csak olyan ajánlattevők jöhetnek figyelembe, akik a munkák kivételéhez a törvény által elő-írt minősítéssel bírnak.

Brassó, 1925. évi február hó 28-án.

A városi tanács.

Ha

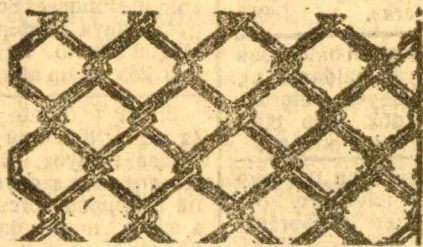
az ing mintája Önnek nem fontos, úgy
olcsón vásárolhat

Tavaszi szép ingeket.
kiárúsítás:

Wlaat & Wlaat
fehérműgyáránál — Brassó.
Kapu-ucca 20, Buzasor 3. sz.

Drótkerítést

szállít bármilyen mennyiségben

Pásztori & Heltmann
sodronyáru-gyár, Brassó.

Alkalmi vétel:

Tractorok
Locomobilok
Cséplőgarnitúrák
Esztergapadok
Gyalu-Maró-
gépek
stb.

„Gépvásár”
Brassó, Kut-ucca 48. sz.

Egy szó ára: 3 lei. — Vastagabb betűvel 6 lei. — Allást keresőknek 25% engedmény. — Legkisebb apróhirdetés ára 30 lei.
Apróhirdetéseket a fenti eredeti árak mellett bizományosunknál is feladhat minden helyiségben, aki pontosan továbbítja azokat kiadóhivatalunkhoz.
Csak válaszbélyeggel felszerelt kérdezősködésekre válaszolunk.

Nyomatott a „Brassói Lapok” nyomdavállalatának körliorgógépén, Brassóban